

Budget

Innehållsförteckning

Sammanfattande beslut.....	3
Budget 2019: Kommunen ska göra skillnad.	4
Kommunövergripande Styrning	6
Styrmodell.....	6
Vision – vi växer för en hållbar framtid	7
Övergripande kritiska kvalitetsfaktorer	8
Övergripande utvecklingsmål	9
Uppdrag till kommunens nämnder, bolag och samägda bolag/förbund	10
Budget	11
Budgetförutsättningar	11
Resultatbudget	19
Verksamheternas nettokostnader	19
Nämndernas budgetramar.....	20
Kommunstyrelsen	20
Barn- och utbildningsnämnden	23
Socialnämnden	27
Kultur- fritids- och tekniknämnden	32
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	35
Bygglovsnämnden	36
Servicenämnden	37
Överförmyndarnämnden	39
Revisionen	40
Balansbudget	41
Finansieringsbudget	42
Investeringsplan 2019-2023	43
Exploateringsplan 2019-2023.....	47
Finansiell analys.....	50
Bolagens budget	53
Sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun.....	58

Sammanfattande beslut

- 1 Fastställa skattesatsen för kommunalskatt i Falkenbergs kommun 2019 till 21.10 kr per skattekrona.
- 2 Godkänna budget 2019, budgetramar 2020 och plan 2021 inklusive investeringsplan 2019 – 2023 i sin helhet.
- 3 Bemyndiga kommunen att under 2019 nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder, med totalt 815 000 tkr.
- 4 Bemyndiga kommunstyrelsen att under 2019 omsätta lån, dvs. låna upp motsvarande belopp på de lån som sägs upp eller förfaller till betalning under 2019.
- 5 Fastställa internräntan för 2019 till 1,5 %.
- 6 Fastställa borgensavgiften gällande förmedlade lån till de kommunala bolagen till 0,45 %.
- 7 Lämna särskilda uppdrag till nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund enligt förteckning i avsnitt "Uppdrag till kommunens nämnder, bolag samt samägda bolag och förbund".
- 8 Anteckna att uppdrag enligt planeringsförutsättningar har redovisats.
- 9 Anteckna att alla till kommunstyrelsen inkomna skrivelser, uppdrag, mm, som hänskjutits till budgetberedningen, anses behandlade.
- 10 Anteckna att sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun har redovisats i budgetdokumentet.

Budget 2019: Kommunen ska göra skillnad.

När din åldriga mamma behöver hjälp med att äta, när dottern inte kan lära sig de där orden i läslådan eller när du vill hitta en lokal för ditt växande hobbyföretag, i alla de situationerna gör kommunens personal skillnad. Inom kommunkoncernen ryms allt från elinstallatörer till undersköterskor till planarkitekter. Alla är viktiga och gör tillsammans skillnad för cirka 44 500 kommuninvånare, många företag och besökare som tar del av kommunens service. Vår personal är vår största tillgång och vi utökar därför i den här budgeten satsningen på att bli en bättre och mer attraktiv arbetsgivare.

Vi socialdemokrater, liberaler, kristdemokrater och miljöpartister i Framtid Falkenberg har bestämt oss för att göra skillnad. Vi kommer de närmaste åren genomföra en rad åtgärder som diskuterats på politisk nivå i flera år men inte blivit genomförda. Vi vill fördela resurserna till sådant som gör att vår kommun blir bättre att leva och verka i för fler.

Samhället utvecklas hela tiden. Ska vi kunna bibehålla den välfärd som vi har idag måste kommunkoncernen fortsätta att anpassas till det samhälle vi lever i. Vi ska använda våra resurser smartare genom att samarbeta mer mellan förvaltningar och bolag, använda digitalisering och automatisering för att minska kostnader och våga ifrågasätta byråkrati, mindre viktiga möten och kostnader för overheadorganisation. Det handlar ytterst om legitimitet och förtroende. De kommuninvånare som ytterst styr organisationen i demokratiska val förväntar sig mesta möjliga verksamhet för sina skattepengar.

Mer personal i förskolan och elevhälsan

Vår klart viktigaste prioritering i den här budgeten är minskade barngrupper i förskolan. Vi har bestämt oss för att kommunens förskolor ska uppfylla Skolverkets riktmärken på 6-12 yngre barn eller 9-15 äldre barn per grupp. För att genomföra detta på ett bra sätt måste personaltätheten öka rejält. Vi tillför 13 miljoner på årsbasis till mer personal för att skapa förutsättningar för att skapa en förskola med högre kvalitet. Så vill vi göra skillnad i de yngsta barnens vardag och rusta dem bättre för skola och vuxenliv.

Psykisk ohälsa är ett av våra största samhällsproblem. Vi tillför resurser för 8,5 nya tjänster till elevhälsan för att öka möjligheterna till tidiga insatser för barn och ungas hälsa. Satsningen innebär också att det blir lättare att träffa en kurator eller skolsköterska på våra minsta skolor på landsbygden.

Folkhälsa och äldreomsorg

Vi är övertygade om att införandet av fria bussresor för alla över 75 år är en friskvårdssatsning som förbättrar livskvaliteten för många äldre. Vi satsar också på att sänka taxan för färdtjänst till grannkommunernas nivå så att även de som behöver färdtjänst får större möjligheter att röra sig i kommunen.

Personalen är de som gör skillnad för våra äldre i omsorgen. När vi är som svagast på ålderns höst är det de som tar hand om oss. Därför är det inte mer än rätt att vi satsar på vår omsorgspersonal. Vi är stolta över att vara de som gör en bestående satsning på arbetskläder och arbetsskor i äldreomsorgen. Vi satsar också en miljon extra både 2019 och 2020 på kompetensutveckling för personalen så att även de får möjlighet att utveckla sitt yrkeskunnande.

En mer hållbar och jämlik kommun

Vi kan inte längre blunda för de problem som finns i några av stadens bostadsområden. Vi tillför långsiktigt tillsammans med Fabo 2,5 miljoner årligen till trygghetsarbete i bostadsområden. Det kommer tillsammans med åtgärder från polis med flera göra skillnad för den stora majoritet av de boende som vill göra rätt för sig och leva i trygghet. Falkenbergs kommun ska stötta de goda krafterna i områdena och visa ungdomar på glid att även de har en ljus framtid.

Det finns klyftor i vår kommun. De klyftor som är värst är de mellan barns förutsättningar att lyckas skapa ett gott liv. Vi är glada för att den stora statliga satsningen på en mer likvärdig skola på ett så tydligt sätt fördelar medel till de skolor som behöver det mest. Vi kompletterar detta med att satsa på avgiftsfri kulturskola så att inget barn stängs ute från den verksamheten på grund av föräldrarnas ekonomi. Satsningarna på höjd habiliteringsersättning och höjt och garanterat bidrag till kvinnojouren är även det prioriteringar till grupper där ökade resurser gör skillnad på riktigt.

Den största klimatpåverkan inom kommunens geografiska område kommer från persontransporter. Därför måste vi arbeta för att det ska bli enklare att transportera sig på ett hållbart sätt. Fria bussresor för seniorer är ett sätt men vi satsar också stort på utbyggnad av cykelvägnätet för att förverkliga cykelstrategin. Vi sätter dessutom spaden i jorden för att bygga cykelväg mellan Vinberg och Bergagård. Satsningar som vi hoppas gör skillnad i valet mellan cykel eller bil.

Investeringar i hela kommunen

Inlandet och landsbygden är mer än Ullared och vi väljer att fördela 1,5 miljoner om året i landsbygdsmedel att söka för vägföreningar i alla mindre orter. Vi väljer också att storsatsa på en ny servicepunkt i Åtran. Totalt investeras 900 000 på att skapa en mötesplats i gamla banklokalen med till exempel ett nytt bibliotek och möjlighet till arbetsplatser för företagare. Vi vill att hela inlandet ska leva, inte bara Ullared.

Vuxenutbildningen har under en tid varit spridd i olika lokaler. Vi vill investera i en tillbyggnad av gymnasieskolan för att rymma en samlad vuxenutbildning. I framtiden kommer troligen fler vidareutbilda sig senare i livet och då ska vi vara rustade med ändamålsenliga lokaler för att kunna göra skillnad.

Investeringsplanen rymmer många poster och några som är särskilt värda att nämna är den nya förskolan vid arenan, övervakningskameror vid stationen, investeringsprogrammet för lekplatser, den efterlängtdade hundrastgården, utbyggnad av Långavekaskolan, utökad budget för gatuunderhåll och 30 miljoner för att rusta upp och anpassa skolor i hela kommunen till F-6 organisation. Investeringar som vi hoppas gör skillnad i vardagen för de invånare som kommunen är till för.

Per Svensson (S)

Tillträdande ordförande i kommunstyrelsen för Framtid Falkenberg

Framtid Falkenberg

**Georgia Ferris (KD), Lars Fagerström (L),
Markus Jöngren (MP), Per Svensson (S)**

Kommunövergripande Styrning

Styrmodell

Falkenberg har en ny styrmodell sedan 2016. Styrmodellen används för att underlätta och säkerställa att hela organisationen arbetar för gemensam sak utifrån de förtroendevalda politikernas beslut och för att säkerställa kvalitet och produktivitet.

Styrmodellen består av olika delar. Högst upp i den finns grunduppdrag, vision och värdegrund som styr verksamheten. Här inryms såväl kommunal som statlig styrning. Under grunduppdrag, vision och värdegrund finns utvecklingsmål och kritiska kvalitetsfaktorer.

Kritiska kvalitetsfaktorer är faktorer, förhållanden eller beståndsdelar som är av särskild vikt för att de som tar del av kommunens service upplever att den är av hög kvalitet.

På respektive nivå (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningsledning eller verksamhetsledning) sätts utvecklingsmål. Ett utvecklingsmål är till för att skapa en förändring med avsikt att öka kvaliteten i basverksamheten. Ett utvecklingsmål sätts exempelvis när en kritisk kvalitetsfaktor behöver stärkas.

När utvecklingsmål är definierade och de kritiska kvalitetsfaktorerna identifierade så ska genomförandet av den dagliga verksamheten kvalitetssäkras. Verksamhetens genomförande följs därför upp med hjälp av aktiviteter och indikatorer.

Uppföljningarna rapporteras tillbaka två gånger per år genom en delårsrapport respektive en årsredovisning. Rapporterna analyseras av samma gruppering (kommunfullmäktige, nämnder, förvaltningsledning eller verksamhetsledning) som har beslutat om utvecklingsmålen och specificerat de kritiska kvalitetsfaktorerna.

Utveckling av styrmodell

Ett utvecklingsarbete av styrmodellen pågår. För de kritiska kvalitetsfaktorer som befinner sig på en övergripande nivå kommer bland annat nya indikatorer med målvärden att tas fram. Detta för att säkerställa att Falkenbergs kommun levererar en god kvalitet och arbetar i riktning mot visionen.

Vision - Vi växer för en hållbar framtid

Politisk viljeinriktning

Hållbarhet och tillväxt

Vi i Falkenbergs kommun vill verka för en hållbar tillväxt. Vi vill skapa goda förutsättningar för ett hållbart samhälle, såväl socialt, ekonomiskt och ekologiskt, samtidigt som vi jobbar för ökad attraktivitet och skapar lokala konkurrensfördelar i en global verklighet. För en fungerande framtid behöver hållbarhet och tillväxt gå hand i hand.

Hållbarhet

Vi i Falkenberg vill skapa förutsättningar för ett samhälle där alla kan ta del. En plats som inger trygghet, en plats för mångfald och inkludering, ett öppet och tolerant samhälle med ett väl fungerande och jämlikt välfärdssystem. Vi vill också skapa förutsättningar för en rättssäker och väl fungerande demokrati, där det ska kännas enkelt att både påverka och bidra. Ett samhälle som håller ihop blir mer hållbart.

Vi som kommun har i uppdrag att verka för en ansvarstagande och god ekonomisk hushållning med tillräckliga resurser för att möta behov och efterfrågan, både på kort och på lång sikt. Vi ska förvalta och utveckla vår verksamhet och vår plats i balans mellan det vi vill och det vi måste.

Vi har medvetet valt en hög ambitionsnivå som miljökommun och vill vara ett gott föredöme genom att värna natur och miljö. Vi ska jobba för att minimera vår klimatpåverkan och stimulera utvecklingen av förnybar energiproduktion och innovativ miljöteknik. Vi är måna om att använda vår plats på rätt sätt, värna jordbruksmarken och öka medvetenheten om ekologiska samband. I vår vardag tänker vi klimatsmart, vi hushållar med våra resurser och förbrukar inte mer än vad vi behöver.

Tillväxt

För oss i Falkenberg är tillväxt inte bara kopplat till ekonomiska värden, utan även till livskvalitet. Som tillväxtkommun ska vi ta tillvara på den kompetens och kraft som finns hos våra invånare och företag och ge alla goda möjligheter att bidra till vår gemensamma vision.

Vi vill skapa en attraktiv plats för alla som bor, verkar och besöker oss. År 2030 vill vi vara minst 50 000 invånare. Vår ambition är att du som invånare ska känna dig stolt över din kommun och det som erbjuds här. Vi vill att du ska leva ett gott liv. Det ska finnas tillgång till bra sysselsättning och god utbildning med möjligheter till en meningsfull fritid. Falkenberg ska vara en plats för kreativt utbyte, personlig utveckling och kulturell tillväxt.

I Falkenberg är vi måna om att vårda det goda näringslivsklimatet. Det ska vara lätt att starta, etablera och utveckla företag. Vi vill kunna erbjuda attraktiva boendemiljöer för alla och attraktiva bostadsorter i hela kommunen. Vi vill både kunna njuta av en levande stad och en modern landsbygd och verka för en förbättrad infrastruktur, både för ny teknik och för transporter.

I vårt uppdrag ingår att skapa förutsättningar för en väl fungerande och bra vardag för dig, ge en god samhällsservice och stötta dig som kommuninvånare i livets alla faser. Varje dag ska vi sträva efter att bli bättre och våga möta de krav och förväntningar som ställs på oss som en modern kommun och attraktiv arbetsgivare. I Falkenberg vill vi att alla ska lyckas.

Övergripande kritiska kvalitetsfaktorer

Utifrån kommunens vision har kommunfullmäktige pekut ut tolv områden som är särskilt kritiska för kommunens möjligheter att nå visionen. Nio av dessa så kallade kritiska kvalitetsfaktorer är särskilt applicerbara på det för visionen centrala begreppet ”Hållbar tillväxt” och resterande tre har mer med Falkenbergs kommun som organisation att göra. Utvecklingen för de kritiska kvalitetsfaktorerna följs genom kvalitetsindikatorer för var och en av kvalitetsfaktorerna.

Tillväxt är viktigt för en kommun för det bidrar till en stark ekonomi som i sin tur skapar förutsättningar för en god service och samhällsutveckling.

En kommuns intäkter utgörs huvudsakligen av inkomstbeskattning av kommunens invånare och ekonomisk tillväxt skapas således främst genom att vi blir fler invånare i Falkenberg. Samtidigt får vårt välstånd aldrig ske på bekostnad av kommande generationers möjlighet till ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat, giftfri omgivning och en biologisk mångfald. Därför är båda orden i begreppet ”Hållbar tillväxt” så viktiga.

De nio kritiska kvalitetsfaktorerna avseende hållbar tillväxt är:

- **Ekologisk hållbarhet.** Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning. Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov.
- **Folkhälsa och trygghet.** Arbeta förebyggande och främjande för att invånarna ska må bra och känna trygghet i sin närmiljö.
- **Inkludering och inflytande.** Falkenberg ska vara ett samhälle för alla. Varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället. Invånarnas möjlighet till inflytande och delaktighet i det lokala samhällets utveckling är viktigt för att skapa tillit till det demokratiska systemet och för att utveckla ett hållbart samhälle.
- **Boende.** Det ska finnas olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoses. Hög kvalitet ska genomsyra byggnader och boendemiljöer.

- **Infrastruktur.** Väl utbyggd kollektivtrafik, ett väl utbyggt nätverk av gång- och cykelvägar, god standard på vägnätet samt en väl utbyggd digital infrastruktur.
- **Arbetsmarknad och näringsliv.** Kommunen ska underlätta start, etablering och utveckling av företag. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher skapar arbeten inom många olika områden.
- **Utbildningsnivå.** En hög utbildningsnivå är viktigt för ett varierat och brett näringsliv och bidrar också positivt till individens välbefinnande.
- **Fritid.** Skapa möjlighet till en aktiv och för individen meningsfull fritid
- **Kommunikation.** Kommunikation är en förutsättning för en ökad öppenhet där invånarna har möjlighet att ta del av information och vara delaktiga i olika processer. Genom att använda kommunikation på ett aktivt och planerat sätt skapar vi en entydig bild av Falkenbergs kommun som stöder och stärker vår profil.

Dessa nio kritiska kvalitetsfaktorer har alla bedömts som särskilt viktiga för att invånare ska vilja bo här och för att ge dem möjlighet att göra det. Det är med andra ord faktorer som alla på ett eller annat sätt har med Falkenbergs kommuns attraktivitet att göra.

För en hållbar ekonomi och en hållbar kommunorganisation krävs det att vi hushållar med skatteintäkterna, att vi håller en hög servicenivå och att de som arbetar i organisationen trivs och har möjlighet att utvecklas. För att säkerställa detta har följande tre kritiska kvalitetsfaktorer identifierats:

- **God ekonomisk hushållning.** God ekonomisk hushållning kännetecknas av budgetföljsamhet, prognos-säkerhet och kostnadseffektivitet.
- **Kommunen som arbetsplats.** God arbetsmiljö, engagerat medarbetarskap och ledarskap, rätt kompetens samt delaktighet.
- **Service, bemötande och samverkan.** Den kommunala organisationen ska ge allmänheten en god service och ska bemöta dessa på ett trevligt och förtroendeingivande sätt. Samverkan inom den kommunala organisationen, att se kommunens förvaltningar, bolag och förbund som en helhet, gör servicen gentemot invånarna bättre.

Övergripande utvecklingsmål

Kommunfullmäktige har valt ut fyra områden som särskilt viktiga att prioritera i arbetet för en hållbar tillväxt, vilka formuleras som utvecklingsmål. Till varje utvecklingsmål finns önskvärda resultat kopplade och utvecklingen följs genom indikatorer för måluppfyllelse.

Falkenberg ska bli mer inkluderande

Inriktning: För en hållbar tillväxt är det viktigt att alla känner sig inkluderade och behövda och får möjlighet att vara delaktiga i kommunens utveckling. Falkenberg ska vara ett samhälle för alla, varje individ, vem man än är, ska ha lika värde och samma rättigheter och skyldigheter i samhället. Utanförskapet och klyftorna i samhället ska minska genom minskad arbetslöshet, bättre integration, god folkhälsa, ökad jämlikhet och aktivt samhällsdeltagande. Alla falkenbergare ska ha goda förutsättningar och möjlighet att leva ett tryggt och gott och liv.

Fler bostäder och attraktiva boendemiljöer i hela kommunen med god kommunal service i livets alla skeden

Inriktning: För en hållbar tillväxt i hela kommunen är attraktiva och hållbara boendemiljöer grundläggande. I boendemiljöerna är god samhällsservice, hållbar infrastruktur, tilltalande utformning och fokus på social och ekologisk hållbarhet viktigt. Planering och uppförande av nya boendemiljöer ska ske i balans mellan olika intressen. Miljöerna ska så långt möjligt bestå av olika boendeformer så att olika boendebehov kan tillgodoses. Planering av nya boendemiljöer ska utgå ifrån Översiktsplanens strategier.

Ett breddat och dynamiskt näringsliv i hela kommunen

Inriktning: Ett brett och dynamiskt näringsliv är viktigt för en hållbar tillväxt. Ett livskraftigt näringsliv med många olika branscher lockar en mångfald av människor som kan bidra till platsens utveckling. Växande framtidsbranscher ställer krav på en hög innovationsnivå. I takt med att näringslivet växer och utvecklas behövs medarbetare med kompetens som matchar företagens behov. Därför är en ökad utbildningsnivå bland invånarna viktigt för kommunen.

Den ekologiska hållbarheten ska öka

Inriktning: I en hållbar tillväxt är den ekologiska hållbarheten grundläggande. Nuvarande och kommande generationer ska kunna leva ett fullgott liv med frisk luft, friskt vatten, begränsade klimatförändringar, säker mat och en giftfri omgivning. Den biologiska mångfalden ska värnas för att säkra våra framtida behov. I samhällsplanering och framtidsstrategier är den ekologiska hållbarheten ett centralt begrepp. Arbetet ska utgå ifrån Planen för den ekologiska hållbarheten.

Uppdrag till kommunens nämnder, bolag och samägda bolag/förbund

I anslutning till budgetförslaget lämnas ett antal uppdrag till kommunens nämnder. Uppdragen kommer att förtydligas i uppdragshandlingar, som kommer att fastställas av kommunstyrelsen senast i januari 2019.

1. Kultur- fritids- och tekniknämnden får i uppdrag att ta fram kostnad och tidplan för införande av P-skiva. Uppdraget ska även inkludera förslag på finansiering av intäktsbortfallet. Uppdraget ska redovisas i maj 2019 för att arbetet ska kunna tas med i budget för 2020.
2. Kommunstyrelsen ska ta fram förslag på hur folkhälsoarbetet i kommunkoncernen kan förbättras för att minska de negativa effekterna av en förändrad demografi och ojämlik hälsa. Uppdraget ska genomföras i samråd med övriga nämnder. Uppdraget rapporteras till kommunfullmäktige i augusti 2019.
3. Kommunstyrelsen får i uppdrag att arbeta för att kommunens arbetsmarknadsinsatser till en större del än idag intäktsfinansieras från Arbetsförmedlingen och andra aktörer. I detta arbete ska kommunstyrelsen ta nytta av exempel från andra kommuner. Status för processen ska rapporteras till kommunfullmäktige i juni 2019.
4. Kommunchef tillika vd i Stadshus AB får i uppdrag att ta fram ett förslag på en mer effektiv och modern organisation där funktioner i förvaltningar och bolag samordnas, centraliseras, digitaliseras och automatiseras. Uppdraget rapporteras till kommunfullmäktige i augusti 2019.
5. Samtliga nämnder får i uppdrag att ta fram förslag på effektiviseringar eller verksamhetsförändringar motsvarande en minskning med 2 % av budgetram inför budgetarbetet 2019 med verkan 2020. Förslagen ska i möjligaste mån inte påverka personaltätheten i skola och omsorg. Uppdraget rapporteras till budgetberedningen 2019.
6. Kommunchef får i uppdrag att ta fram ett förslag på en reviderad och förenklad styrmodell som kan tas i bruk 2020. Förslaget ska underlätta uppföljning och styrning av verksamheten med hjälp av indikatorer. Uppdraget rapporteras till kommunfullmäktige i augusti 2019.

Budget

Budgetförutsättningar

Omvärlden, Sverige och Falkenberg

Konjunkturen i Sverige och världen är stark

BNP i världen beräknas öka med kraftiga 3,9 % 2018 och nästan lika mycket nästa år. Det finns en geopolitisk oro i att Brexit kan komma att påverka den ekonomiska utvecklingen, liksom USAs handelspolitik, konflikt-härda i Mellanöstern, Asien och Afrika påverkar. Sverige har haft många år med stark ekonomisk tillväxt och ligger före EU i konjunkturcykeln. Här är högkonjunkturen påtaglig, och arbetskraftsbristen stor, främst inom offentlig sektor. Bristen på arbetskraft är en starkt begränsande faktor för fortsatt stark tillväxt. Skatteintäkterna i kommuner, landsting och regioner kan komma att öka betydligt långsammare de kommande åren. Orsaken är främst att antalet arbetade timmar inte kommer att kunna fortsätta öka i samma takt som hittills.

Starka resultat i kommunsektorn

De snabbt ökande intäkterna från skatter, statsbidrag och reavinster de senaste åren gör att det ekonomiska resultatet varit starkt i kommunerna. Det sammantagna resultatet ligger på 3 % som andel av skatter och statsbidrag för de senaste tio åren, men utvecklingen kommer inte att fortsätta som hittills. De kommande årens behovsökningar är av ett sådant slag att de inte bara kan mötas med resurstillskott. Det kommer också att krävas betydande effektiviseringar och nytänkande, så som ny teknik, digitalisering etcetera.

Orosmoln i kommunernas ekonomi

Trots de starka ekonomiska resultaten har det finansiella sparandet i kommunerna varit negativt. Det innebär att kommunerna har använt mer pengar än de har fått in på grund av den höga investeringstakten. Investeringarna år 2020 beräknas vara dubbelt så höga som 2008, vilket också har lett till att kommunernas lån har ökat med 26 % sedan 2012.

Asyl- och flyktingmottagandet har också påverkan på kommunernas ekonomi och verksamheter. Många kommuner med ett stort mottagande har tillfälligt stärkt ekonomin, som en följd av att den statliga ersättningen överstigit de kostnader de haft hittills, medan andra kommuner inte har fått full kostnadstäckning för sitt mottagande. Gemensamt för alla kommuner är den

osäkerhet som effekterna av flyktinginvandringen har på de kommande årens ekonomiska utveckling.

Ytterligare en osäkerhet är vad som händer inom området LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Även här har konsekvenserna varit olika mellan kommunerna. Lagstiftningen är otydlig och öppnar för olika tolkningar. Det kommer att dröja tills tidigast 2020 innan effekterna av den pågående LSS-utredningen kan få genomslag.

Landsting och regioner har en avsevärt svårare situation och har redan påverkats mycket av den demografiska utvecklingen. Det sammantagna ekonomiska resultatet har understigit 1 % som andel av skatter och statsbidrag under de senaste tio åren. Landstingssektorn har haft svårare än kommunerna att hålla tillbaka kostnadsökningstakten.

Alla landsting och regioner, utom Stockholms läns landsting, har genomfört skattehöjningar de senaste åren. Det innebär att skattesatsen i snitt har ökat med 5 öre per år. Kostnaderna ökar trots att det pågår ständiga effektiviseringar inom hälso- och sjukvården.

Framtidens välfärdsutmaningar

Välfärden har stora investerings- och rekryteringsbehov. De stora kullarna under 1940-talet gör att andelen äldre i befolkningen nu ökar. Genom höga födelsetal och invandring ökar dessutom andelen barn och unga. Infrastrukturen byggdes till stor del under 1960–1980-talen och står nu inför betydande restaurerings- och nybyggnadsbehov. 1990-talets ekonomiska kriser innebar låga skatteintäkter till kommuner och landsting, samtidigt som behoven ökade. Utrymmet för investeringar och underhåll minimerades och har därefter inte kommit upp till nödvändig nivå förrän på 2010-talet, efter finanskrisen. I kombination med ett stort mottagande av asylsökande, framförallt under 2015, bidrar detta till att de demografiskt betingade behoven och investeringsbehoven nu och under några år framöver kommer att vara mycket höga. Investeringarna i kommuner, landsting och regioner har ökat och kommer att ta ett allt större utrymme av resurserna. Behovet av att bygga förskolor, skolor, sjukhus, VA-system och så vidare, är mot den här bakgrunden stort, liksom att öka effektiviteten i nyttjandet av redan

befintliga lokaler, exempelvis genom ny teknik. Bland annat behöver kommunerna bygga en bra bit över 1 000 skolor och förskolor fram till 2021. Det är en ökning av det totala beståndet med mer än 10 %. I och med konkurrensen om arbetskraft drar byggprocesserna allt längre ut på tiden och kostnaderna ökar.

Stora rekryteringsutmaningar

Det höga demografiska trycket kommer främst från att antalet barn, unga och äldre ökar snabbt, samtidigt som andelen i arbetsför ålder ökar betydligt långsammare. På längre sikt bidrar invandringen positivt till sysselsättningen och utan invandring skulle arbetskraften minska de kommande åren. Totalt sett kommer rekryteringsutmaningen att växa. Skulle kostnaderna och antalet anställda fortsätta öka i samma takt som nu, det vill säga snabbare än de demografiska behoven, skulle hela nettoökningen av arbetskraften fram till 2025 behöva gå till kommunsektorns verksamheter.

De historiska skeendena har skapat nytänkande

Den ekonomiska krisen under 1990-talet medförde, förutom tuffa rationaliseringar, också en medvetenhet och insikt om vikten av att förändra och effektivisera med fortsatt hög kvalitet. Inte minst gäller det för hälso- och sjukvården. Behovet av omställning uppstod parallellt med en teknisk utveckling som verkligen har gagnat svensk hälso- och sjukvård och patienter som får del av vården. Allt fler behandlingar sker med korta vårdtider eller i öppenvården, med allt bättre kvalitet.

Under den stora flyktinginvandringen 2014–2015 gjorde många kommuner fantastiska insatser för att klara av att ta emot alla asylsökande. Det bidrog dessutom till en ökad medvetenhet om hur våra styrsystem lokalt och nationellt fungerar, inte minst hur de statliga reglerna bidrar till att främja eller hämma utveckling och flexibilitet i välfärdsverksamheterna.

Framtidens uppdrag: att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet

Den första utmaningen i välfärden de kommande åren är att kunna rekrytera personal och den andra utmaningen är finansieringen. Ett exempel på hur prekärt läget är framgår av att SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) beräkningar fram till 2018 baserats på att resurserna till välfärdsverksamheterna kommer att öka i samma takt som hittills. Den bedömning SKL nu gör är att det inte kommer att vara möjligt med tanke på framtida kompetensförsörjningssituation. SKL:s beräkningar utgår därför från att resurserna ökar i takt med den demografiska utvecklingen.

Även ett oförändrat välfärdsåtagande ställer stora krav på kommuner, landsting och regioner. Det innebär att antalet sysselsatta behöver öka kraftigt kommande år. Fram till 2025 behöver antalet sysselsatta öka med 124 000 personer för att bibehålla dagens verksamhetsnivå. Den totala nettoökningen av sysselsättningen fram till 2025 beräknas vara cirka 207 000, varför kommuner, landsting och regioner skulle behöva rekrytera 60 % av den ökade nettosysselsättningen.

Skulle sysselsättningen fortsätta öka i samma takt som hittills skulle hela den tillkommande sysselsättningsökningen behöva ske i kommunsektorn. Det är inte realistiskt. Istället behöver produktiviteten i offentlig sektor, liksom i privat sektor, öka för att vi ska klara framtidens kompetensförsörjning. Finansieringen är naturligtvis också en utmaning.

De utmaningar vi har framför oss kräver att kommuner, regioner och landsting bedriver verksamheten på ett helt annat sätt än i dag. Utvecklingen pågår men det kommer att krävas mer utveckling och förändring kommande år då förväntningarna på välfärden fortsätter att öka.

Falkenberg

Falkenbergs kommun har de senaste åren visat goda ekonomiska resultat. De goda resultaten förklaras av att Falkenberg visat god budgetföljsamhet men även på grund av de stora extra intäkter och stödpaket som erhållits:

- Återbetalning av premier från AFA försäkring (2012, 2013 och 2015).
- Tillfälligt stöd från staten till kommuner och landsting på grund av den rådande flyktingsituationen, totalt 54,2 mnkr. Bidraget reserverades 2015 och utnyttjas efterhand. Det har påverkat Falkenbergs statsbidrag 2016 med 12,6 mnkr, 2017 med 16,9 mnkr och det återstår att intäktsföra ytterligare 24,7 mnkr.
- Ytterligare välfärdssatsning från staten fördelades hösten 2016 med 10 mdkr till kommuner och landsting varav kommunerna fick 7,7 mdkr. Falkenbergs andel blev 44,5 mnkr 2017, 39,1 mnkr 2018 och beräknas uppgå till 36,7 mnkr 2019. Bidraget är generellt och betraktas som varaktigt framöver.
- Hösten 2017 fördelades nya statliga stöd som ger kommunerna 3,5 mdkr 2019 och 7,0 mdkr 2020. Falkenbergs andel blir cirka 15 mnkr 2019 och cirka 30 mnkr 2020. Även detta bidrag är generellt och betraktas som varaktigt framöver.

Samtidigt har tillväxten i skatteunderlaget bidragit till att skatteintäkterna ökat. Blickar man framåt ser det tuffare ut. Trots att kommunen växer, och därmed får ökade skatteintäkter, kommer kostnaderna att öka mer.

Orsakerna är desamma som för Sverige i helhet, vi blir äldre, vi får fler barn samt har ökade kostnader för integration. Detta kräver investeringar i skolor, äldreboenden och bostäder som ytterligare genererar driftkostnader, avskrivningar och räntekostnader. Satsningarna innebär ökad skuldsättning för Falkenberg då det blir omöjligt att egenfinansiera så stora investeringar. Med ökad skuldsättning ökar även riskerna vid högre räntenivåer.

Utmaningarna för Falkenberg liknar i stort de som hela Sverige står inför. 2018 ser den ekonomiska prognosen bra ut. Vid delårsbokslutet 31 augusti 2018 prognostiseras ett resultat om cirka 58 mnkr för räkenskapsåret, vilket innehåller en ej budgeterad utdelning från Falkenberg Energi AB om 31 mnkr. Rensat från denna post ger det ett resultat på 26 mnkr, vilket är 13 mnkr lägre än budgeterat överskott för 2018. Det prognostiserade resultatet 58 mnkr motsvarar 2,3 % av skatter och bidrag vilket är över fullmäktiges mål om 2 % för god ekonomisk hushållning.

Kommunen har i föregående budgetarbete, avseende 2018-2020, fattat nödvändiga beslut om anpassningar av nämndernas verksamhet och budgetramar till de ekonomiska förutsättningarna. Så även i denna budget för åren 2019-2021.

Under 2017 genomfördes en långsiktig finansiell analys med hjälp av extern konsult. Analysen utgick från verksamheten 2016 och räknades upp med kända investeringsbehov samt demografiprognos. Resultatet visade att kostnaderna kommer att öka mer än intäkterna och att kommunen 2030 står inför en skatthöjning på drygt 5 kr alternativt en årlig effektivisering om 0,8 % för att uppnå överskottsmålet om 2 %. Analysen medverkade till att kommunen i budgetarbetet, avseende åren 2018-2020, beslutade om effektiviseringar och så även i budget avseende åren 2019-2021. Se vidare i avsnittet "Budgetförutsättningar".

Befolkningsutveckling

Falkenbergs demografiska förutsättningar följer i stort sett trenden som ges i prognoserna för riket, dvs. fler barn i förskole- och skolåldern samt fler äldre. Åren 2006-2012 ökade Falkenbergs befolkning med cirka 300 personer per år. 2013-2015 ökade befolkningen med cirka 500 personer, varav cirka 200 berodde på en kraftigt ökad flyktinginvandring. 2016 ökade befolkningen med hela 900 personer och 2017 blev ökningen 299 personer. Skillnaden mellan 2016 och 2017 berodde till största delen på att många flyktinginvandrade, bosatta i temporära boenden, folkbokfördes i Falkenberg i slutet av 2016. I början på 2017 kommunplacerades dessa i andra kommuner. Därav en stor ökning av folkbokförda år 2016 och förhållandevis få år 2017. Mellan 2017 och 2018 ser Falkenberg ut att få en ökning på cirka 400 personer.

Kommunen får ersättning av staten för kommunplacerade flyktingar under de första två åren. Därefter övergår försörjningsansvaret för flyktingar, som inte kan försörja sig själva, till kommunen. Under planperioden övergår försörjningsansvaret för det stora antal flyktingar som kom under 2015 och 2016 till kommunen. Det är därför mycket viktigt att kommunerna av såväl humanitära som ekonomiska skäl lyckas med integrationen.

2018 års befolkningsprognos har justerats upp jämfört med föregående år. Även om flyktinginvandringen nu återgått till nivåer som tidigare varit mer normala fortsätter den att försvåra prognosarbetet. Prognosen utgår från ett förhållandevis stort antal inflyttade (2 000, mot cirka 1 600 innan 2013). Utflyttningsriskerna har också tilltagit då det rent statistiskt är så att många flyktinginvandrare under en femårsperiod rör på sig mycket och ofta flyttar närmare storstadsregionerna. Befolkningsökningen är god men förväntas inte öka i motsvarande grad som inflyttningen.

Befolkningsökningen har under planperioden 2019-2021 beräknas öka med i genomsnitt 390 personer per år.

Befolkningsutveckling

Ålder	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Förändring, % 2017- 2027
0-5	2 972	3 060	3 120	3 140	3 170	3 170	3 200	3 200	3 200	3 200	3 200	7,7 %
6-15	5 025	5 060	5 100	5 200	5 290	5 370	5 430	5 460	5 510	5 530	5 540	10,2 %
16-19	1 971	1 960	1 970	1 970	1 960	2 000	1 990	2 060	2 120	2 170	2 230	13,1 %
20-64	23 662	23 730	23 870	23 960	24 010	24 070	24 160	24 200	24 270	24 400	24 480	3,5 %
65-79	7 745	7 890	7 950	8 100	8 250	8 310	8 360	8 390	8 410	8 380	8 380	8,2 %
80-w	2 820	2 900	2 990	3 020	3 090	3 230	3 360	3 520	3 670	3 830	3 990	41,5 %
Summa	44 195	44 600	45 000	45 390	45 770	46 140	46 500	46 840	47 180	47 500	47 810	8,2 %

Folkmängd, prognos 2018

Andel av befolkningen i respektive åldersintervall

Åldersintervall	2018	2023	2028
0-19	22,6 %	22,8 %	22,8 %
20-64	53,2 %	52,0 %	51,0 %
65-W	24,2 %	25,2 %	26,2 %
Summa	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vårt att poängtera är att andelen invånare äldre än 64 år och yngre än 20 år ökar medan andelen i arbetsför ålder, 20-64 år minskar.

Ett stort antal lägenheter väntas bli färdiga för inflyttning under 2018-2019, vilket lägger grunden för en fortsatt stabil befolkningsökning. Samtidigt ges signaler såväl nationellt som lokalt att det verkar råda en viss överetablering av nyproducerade lägenheter, så vilken effekt den ökade nyproduktionen får i det korta perspektivet på befolkningsutvecklingen är svårt att sja om.

Antalet personer som söker asyl i Sverige är enligt migrationsverket fortsatt stabil och utvecklingen bedöms hålla i sig under 2018. Migrationsverkets prognos ligger på 23 000 asylsökande under 2018 och 29 000 under 2019. Prognosens antaganden utgår ifrån att gränskontroller och andra gränshinder i Europa kommer att finnas kvar under året.

Migrationsverket börjar hinna ifatt med handläggningen av de många asylsökningar som inkom under 2015 och 2016 vilket kan komma innebära en något högre befolkningsökningssiffra än vad som är fallet även för 2018. Med detta menas att personer som kom till Sverige under 2016 först nu får ett uppehållstillstånd och med det räknas in i folkbokföringen. 41 personer år 2018 anvisade plats i Falkenberg enligt bostättningslagen, motsvarande antal var förra året 73.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att vi har en god inrikes inflyttning och en fortsatt god konjunktur, om än med vissa varningssignaler. Tillsammans med generell positiva tongångar i näringslivet så ser det befolkningsmässigt bra ut för Falkenberg.

Nämndernas tilldelning

Under planperioden tilldelas nämnderna bland annat budget för volymökningar, löneökningar, ambitionshöjningar och prisuppräknings.

De totala volymökningarna uppgår till 16,8 mnkr 2019, 21,3 mnkr 2020 samt 26,0 mnkr 2021. Volymerna utgörs av barn och elever på barn- och utbildningsnämnden,

brukare på socialnämnden samt skötseltytor till följd av investeringar och exploateringar på kultur- fritids- och teknikenämnden. På barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden är budget avseende volymer omfattande och utgör cirka 80 % av nämndernas budgetramar.

Budgeterade löneökningar för 2019 uppgår till 48,3 mnkr. 2020 och 2021 budgeteras löneökningarna till 54,1 mnkr respektive 60,0 mnkr. Under perioden budgeteras även för ökade kapitalkostnader, ökade lokalkostnader, ambitionsökningar mm. Dessa förändringar framgår i avsnittet om nämndernas budgetramar.

I föregående års budget beslutades om halverad prisuppräknings 2019. Denna tas bort och ingen tilldelning sker för 2019. 2020 och 2021 tilldelas halv prisuppräknings. Prisuppräknings baseras på PKV (prisuppräknings för kommunal verksamhet).

Den ekonomiska framtiden med demografutmaningar och stora investeringar som följd ställer krav på förändring och optimering av kommunens verksamhet. Försörjningskvoten minskar, dvs. de i arbetsför ålder ökar inte i samma takt som äldre och yngre. Ny teknik, digitalisering och ändrade arbetssätt är möjliga verktyg för att minska kostnaderna i kommunerna, samtidigt som det ger möjlighet att bibehålla eller öka kvaliteten i verksamheterna. I föregående års budget beslutades om en årlig verksamhetsöversyn där nämnderna skulle se över sina kostnader. Detta gäller även under 2019 och 2021. Översynen ska resultera i anpassningar av verksamheten, med lägre kostnader som följd. På barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden, som ansvarar för kommunens mest omfattande kärnverksamheter, motsvarar detta en minskad budgetram med 0,8 % under 2019 och 2021. Övriga nämnders budgetram minskas med 1 % under 2019 och 2021. Under 2019 får nämnderna i uppdrag att ta fram förslag på verksamheter där anpassningar, motsvarande 2 % av deras respektive budgetramar, är möjliga att genomföra. Förslagen ska i möjligaste mån inte påverka personaltätheten i skola och omsorg.

Nämndernas tilldelning	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Volymökningar	16 812	21 320	26 031
Löneökningar	48 296	54 140	60 016
Övrigt, inklusive ambitionsökningar	41 548	22 536	-6 104
Prisuppräknings	0	5 533	5 820
Effekt verksamhetsöversyn	-20 185	-51 995	-21 038
Summa	86 471	51 467	64 654

Ny politisk organisation 2019

Under 2018 beslutade kommunfullmäktige om en ny politisk organisation som gäller från 1 januari 2019. Den nya organisationen innebär bland annat att en ny nämnd bildas; kultur- fritids- och tekniknämnden. I den nya nämnden ryms merparten av de verksamheter som tidigare legat under kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden och trafiknämnden. De verksamheter som inte flyttats till den nya kultur- fritids- och tekniknämnden är hamnverksamheten som flyttas till kommunstyrelsen samt GIS- och kartverksamheten som flyttas till servicenämnden. Utöver detta flyttas IT-enheten och upphandlingsenheten från kommunstyrelsen till servicenämnden. Den verksamheten som tidigare bedrivits i det kommunala bolaget Falkenbergs Näringsliv AB flyttas över till kommunstyrelsen.

God ekonomisk hushållning

För att långsiktigt uppnå god ekonomisk hushållning har Falkenbergs kommun 2015 beslutat om ett resultatmål om 2 % av skatteintäkter och statsbidrag samt att soliditeten skall uppgå till 30 %. I soliditetsberäkningen har hela pensionsskulden före 1998 inräknats och förmedlade lån till dotterbolagen exkluderats.

Budgeterad resultatandel uppgår till 1,7 % 2019 vilket innebär att vi inte når överskottsmålet fullt ut, trots de åtgärder som sker till följd av verksamhetsöversynen. År 2020 uppgår resultatandelen 2,5 % och 2021 2,1%. Behov av fortsatt anpassning av verksamheten kommer sannolikt att fortgå även efter planperioden för att upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Soliditeten beräknas till 29,0 % år 2019, 27,7 % år 2020 och 28,4 % 2021. Soliditetsmålet nås alltså inte i planperioden. Anledningen till att soliditeten sjunker är att

kommunens stora investeringsbehov ökar kommunens skuldsättning. Målet följs upp och i takt med att investeringarna minskar och att överskottsmålet nås bör soliditeten kunna komma tillbaka till 30 %.

För att hålla soliditeten kring 30 % är det viktigt att prioritera när det gäller investeringarna, säkerställa att resultatmålet upprätthålls och kanske till och med ökar något framöver. Detta kommer att leda till ett lägre lånebehov.

Se vidare avsnittet ”Finansiell analys”.

Ekonomi i balans och resultatutjämningsreserv

Falkenbergs kommun har inget underskott att återställa från tidigare år enligt balanskravet och klarar balanskravet enligt prognos 2018 och under planperioden. Kommunen har per bokslut 2017 en resultatutjämningsreserv (RUR) om 243 mnkr. Enligt prognosen 2018 kommer RUR uppgå till 247 mnkr. Syftet med reserven är att den ska kunna användas för att utjämna resultatet över en konjunkturcykel. Kommunen kan alltså under vissa förutsättningar reservera (öronmärka) delar av ett positivt resultat i en resultatutjämningsreserv. Denna kan sedan användas om resultatet, efter balanskravsutredning, vid bokslut är negativt. Kommunen har också möjlighet att i samband med budgetarbetet, under vissa förutsättningar, planera och disponera resultatutjämningsreserven under det kommande året för att undvika kortsiktiga verksamhetsneddragningar. Falkenbergs kommun planerar inte att disponera resultatutjämningsreserven under planperioden.

Balanskravsutredning

Mnkr	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Årets resultat	92,2	57,5	44,1	64,9	57,9
Realisationsvinster	-0,9	-0,9	0,0	0,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	91,3	56,6	44,1	64,9	57,9
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-16,0	-4,0	-7,3	-8,8	-8,7
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Balanskravsresultat	75,3	52,6	36,8	56,1	49,2
Akkumulerad resultatutjämningsreserv	243,0	247,0	254,3	263,1	271,8

Kommunens skatteintäkter

Kommunfullmäktige har beslutat om en oförändrad skattesats för 2019 på 21,10. Skatteintäkter kommer in i kommunkassan det år som de avser, men är preliminära fram tills taxeringen är slutgranskad i december påföljande år. Därför spelar prognoser över skatteunderlagets tillväxt stor roll för planeringen i kommuner och lands-ting. Om tillväxten av kommunens skatteunderlag skiljer sig från den genomsnittliga tillväxten i riket, justeras det via inkomstutjämningen. Falkenbergs kommun använder sig av SKL:s prognoser vad gäller skatteunderlagets tillväxt. Enligt SKL:s prognos anges skatteunderlagets tillväxt för år 2018 till 3,6 %, för år 2019 till 3,4 %, för år 2020 till 3,3 % och för år 2021 till 3,8 %.

Sedan 2015 ligger kommunens egen befolkningsprognos till grund för budgetarbetet. Under våren 2018 tog kommunstyrelsen beslut om den prognos som ligger till grund för planperiodens budget. Prognosen presenteras under avsnittet ”Befolkningsutveckling”.

Skatteintäkter Tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Skatteintäkter	1 936 114	1 993 747	2 070 092
Summa	1 936 114	1 993 747	2 070 092

Statsbidrag och kommunal fastighetsavgift

Budgeterade belopp för statsbidrag och kommunal fastighetsavgift utgår från SKL prognos. De generella statsbidragen utgörs av inkomst- och kostnadsutjämning samt regleringsbidrag/-avgift. De utbetalas tillsammans med skatteintäkterna och är preliminära tills taxeringen är slutgranskad. Inkomstutjämningen reglerar att kommunen uppnår en garanterad nivå med 115 % av en uppräknad medelskattekraft. Kostnadsutjämningen syftar till att utjämna för strukturella behovs- och kostnadsskillnader, till exempel skillnader i andelen barn eller andelen äldre. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader i vald servicenivå, avgiftssättning eller effektivitet.

Falkenbergs kommun är bidragstagare i inkomstutjämningen. Skattekraften i Falkenberg är preliminärt beräknad till 90,0 % av riksgenomsnittet 2019, vilket medför ett bidrag med 11 033 kr per invånare.

Kostnadsutjämningen bygger på kommunens beräknade standardkostnader som jämförs med rikets genomsnittliga standardkostnader. Prognosen för kostnadsutjämningen 2019 är en avgift om 44,2 mnkr. Detta är en ökning av avgiften med 5,5 mnkr jämfört med prognosen för 2018. Anledningen är att Falkenbergs standardkostnad ökar långsammare än riket inom flertalet områden, men framförallt inom området individ- och familjeomsorg.

Utöver de generella statsbidragen utbetalas även utjämning av LSS-kostnader (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt kommunal fastighetsavgift. LSS-utjämningen är ett mellankommunalt system där avgifter och bidrag beror på den specifika kommunens kostnader i förhållande till övriga kommuner. Den preliminära beräkningen år 2019 för LSS-utjämningen är ett bidrag med 18,1 mnkr. Jämfört med prognosen 2018 har bidraget ökat med 4,2 mnkr. Ökningen beror på att de kostnader som ligger till grund för LSS-utjämningen i Falkenberg har ökat samt Falkenbergs kostnader har ökat i större utsträckning än övriga kommuner.

Prognosen för Falkenbergs intäkter från fastighetsavgifter 2019 är 102,0 mnkr. Detta är en ökning med 3,3 mnkr jämfört med prognosen för 2018. Ökningen är hänförlig till att gränsvärdena för maximal fastighets- skatt har räknats upp med en förväntad ökning av inkomstbasbeloppet 2019.

Regleringsbidrag/-avgift beräknas på totalnivån. Nettot av utjämningsbidrag/avgift, LSS-utjämning och kommunal fastighetsavgift jämförs med de av staten anslagna medlen för kommunal utjämning. Detta genererar ett bidrag eller en avgift för kommunerna beroende på om de anslagna medlen till utjämningen är högre eller lägre än nettot. För Falkenbergs del uppgår regleringsbidraget till 19,6 mnkr 2019. I regleringsbidraget ingår även den del av de välfärdsmiljarder som regeringen beslutade om i budgetpropositionen 2017 som fördelas utifrån befolkningen. Den uppgår för Falkenberg till 15,3 mnkr 2019, 21,4 mnkr 2020 samt 30,6 mnkr 2021. Resterande del som fördelas enligt flyktingvariabler ligger utanför regleringsposten och uppgår till 20,2 mnkr 2019, 12,1 mnkr 2020 samt 0 mnkr 2021. Från 2021 ingår hela bidraget i regleringsposten.

Även de nya resurserna till välfärden, om 3,5 mdkr 2019 och 7 mdkr från 2020, som regeringen aviserade i budgetpropositionen 2018 ingår i regleringsbidraget från 2019. För Falkenbergs del uppgår dessa nya resurser till 15,3 mnkr 2019 och 30,6 mnkr 2020 och 2021.

Maxtaxan i barnomsorgen är i sin form ett generellt bidrag men utbetalas av Skolverket och inte tillsammans med preliminära skatteintäkter. För 2018 har intäkterna för maxtaxan budgeterats till 9,1 mnkr. I resultatbudgeten räknas maxtaxan till verksamhetens intäkter och inte som ett statsbidrag.

Budgeterade statsbidrag Tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Inkomstutjämning	491 520	512 295	531 339
Kostnadsutjämning	-44 238	-38 603	-31 707
Regleringsbidrag/-avgift	19 584	31 156	27 961
LSS-utjämning	18 126	18 289	18 448
Fastighetsavgift	102 048	102 048	102 048
Välfärdssatsning	20 213	12 130	0
Summa	607 253	637 315	648 089

Finansnetto och internränta

På de lån som förmedlats till de kommunala bolagen, vidarebefordras den räntekostnad som kommunen betalar till bankerna. Därför ingår det ränteintäkter, bland de finansiella intäkterna, från de lån som förmedlas till de kommunala bolagen samt en förmedlingsavgift om 0,45 % som utgår på dessa lån. Detta innebär att räntorna på de förmedlade lånen återfinns med samma belopp både bland finansiella intäkter och kostnader. I budgeten för 2019 ingår förmedlingsavgift om 7,7 mnkr och fram till 2021 ökar denna intäkt med cirka 1,4 mnkr per år. Bolagens räntebindningstid säkras genom ränteswapar och kostnaden för swaparna belastar respektive bolag.

För kommunens egna lån har en räntesats om 1,76 % budgeterats för år 2019, 1,94 % för år 2020 och 2,07 % för år 2021. I denna räntesats har hänsyn tagits till räntesatser på befintliga lån och ränteswapar, men även bedömd kostnad för nyupptagna lån och ränteswapar under planperioden. När räntenivån fastställs för 2019-2021 finns en riskmarginal medräknat. Risken är antagen så att marknadsräntan ökar med 0,5 % och bankens marginal ökar med 0,2 % för perioden 2019-2021.

Internräntan för planperioden uppgår till 1,5 %, vilket är i linje med SKL:s rekommendation. Internräntan ska spegla den långsiktiga kostnaden för utnyttjande av kommunens tillgångar. Internräntan används till att beräkna kapitalkostnader och hyreskostnader för nämnderna.

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Pensionsförpliktelse (inkl löneskatt)	814,6	794,1	811,0	794,1	786,4	777,5
Avsättning i balansräkningen	25,0	24,8	22,0	21,4	20,8	20,3

Arbetsgivaravgifter och övriga personalomkostnader

I budget 2019 beräknas personalomkostnadspålägget till 39,2 %, vilket är oförändrat från 2018. Det föreslagna personalomkostnadspålägget om 39,2 % är i enlighet med SKL:s förslag och ökningen mellan 2017 och 2018 om 1,2 % var framförallt hänförlig till ökade kostnader för avtalspensioner. Tidigare har den kollektivavtalade pensionen uppgått till 6,83 % av personalomkostnadspålägget medan SKL:s rekommendation är att det ska uppgå till 7,7 %. Utöver avtalspensionerna utgörs personalomkostnadspålägget av 31,42 % för arbetsgivaravgifter samt 0,08 % för avtalsförsäkringar.

Pensionskostnad

År 1998 ändrades pensionssystemet från intjänande av pensionspoäng, där kommunen ansvarade för framtida utbetalningar av tjänstepension, till avgiftsbestämda årliga premier för tjänstepension. I dagsläget belastas den kommunala ekonomin av såväl pensionsutbetalningar från pensionsförpliktelsen, som avgifter för nyintjänad individuell pension för dagens anställda. Kostnaden för pensionsutbetalningar budgeteras centralt. Kostnaden för pensionsavgiften för dagens anställda budgeteras på nämnderna, som en del av personalomkostnadspålägget för sociala avgifter. Utöver pensionsutbetalningar och pensionsavgifter finns det även central budget för lokalt avtalade pensionsförmåner, samt pensionsavgifter till förtroendevalda.

De centralt budgeterade pensionsutbetalningarna är 2019 budgeterade till 42,6 mnkr inklusive löneskatt (prognos KPA Pension). Motsvarande belopp för 2020 och 2021 uppgår till 43,3 mnkr respektive 44,6 mnkr. KPA Pension har tagit fram en långtidsprognos som visar att Falkenbergs kommun nådde toppen gällande pensionsutbetalningar kring 2014, och att dessa kommer att ligga på en relativt konstant nivå fram till omkring 2025, då de börjar avta.

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt (t o m 1998)	42 616	43 331	44 629
Pensionsavgifter inkl. löneskatt (efter 1998)	67 651	70 153	73 366
Premier förmånspensioner	10 307	10 973	13 729
Pensionsförmåner, lokala satsningar	4 000	4 000	4 000
Pensionsavgifter förtroendevalda	2 104	2 104	2 104
Förvaltningskostnader	500	500	500
SUMMA	127 178	131 061	138 328

Kompensation för löneökningar

Liksom tidigare år avsätts medel för löneökningar centralt och fördelas ut till nämnderna först när lokala förhandlingar är avslutade. Avsatta medel för löneökningar utgår från SKL:s prognos på ökning av arbetskraftskostnader, till viss del justerat med egna bedömningar utifrån Falkenbergs förutsättningar.

Justering för avskrivningar och internränta

I budget 2019, budgetram 2020 och plan 2021 budgeteras för avskrivning, internräntor och övriga driftskostnader till följd av nya investeringar som ska tas i drift under perioden. Avsättningen görs centralt och när investeringen är slutförd och objektet driftsätts, tillförs dessa budgetmedel den nämnd som kommer använda objektet. Nämndernas budgetramar justeras även med de kapitalkostnader (avskrivningar och internränta) som minskar på grund av ett minskande avskrivningsunderlag.

Justering internhyressystemet

I internhyressystemet regleras hyreskostnaderna till nämnderna. Samtliga kostnader ligger på kultur- fritids- och tekniknämnden och fördelas därifrån ut till övriga nämnder via interndeberitering. I hyran ingår energikostnader, kapitalkostnader, kostnader för administration, försäkring, fastighetsskatt, säkerhet och bevakning samt fastighetsunderhåll. Kostnaden för fastighetsunderhåll är schablonberäknad utifrån yta medan övriga kostnader baseras på faktiska kostnader. Förändringar i hyran beror på tillkommande eller lämnad lokalyta samt justering av konsumtionskostnader och kapitalkostnader.

Kompensation för prisökningar

Nämnderna tilldelas kompensation med prisuppräknings för övriga kostnader. Denna är beräknad enligt SKL:s prognos gällande prisindex för kommunal verksamhet. Barn- och utbildningsnämndens köp av huvudverksamhet i förskola och skola samt barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens kostnader för köp från kommunens kost- och stadenhet är personalintensiva och följer i högre grad löneökningstakten än övriga kostnader. Den del

som är hänförlig till övriga kostnader kompenseras med prisuppräknings medan resterande del räknas upp med löneökningstakten. Även volymökningarna i kommunens resursfördelningsmodell hanteras på detta sätt. Vissa verksamheter, som inte följer den normala inflationen, regleras via avtal. De här kostnadsökningarna hanteras separat och de är därför undantagna från den generella prisuppräknings. Socialnämndens köp av verksamhet inom vård och omsorg är ett exempel på avtal där uppräknings sker separat enligt avtal. Även internhyreskostnader är undantagna från den generella prisuppräknings då dessa justeras i nämndernas ramar separat.

De demografiutmaningar som kommunen står inför innebär stora investeringar. Det ställer krav på förändring och optimering av kommunens verksamhet. I föregående års budget beslutades om halverad prisuppräknings 2019. Denna tas bort i årets budget och ingen tilldelning sker för 2019. 2020 och 2021 tilldelas halv prisuppräknings.

Övriga centralt budgeterade poster

En central regleringspost har avsatts för ökade personalskulder (semester- och övertidskuld) med 3,1 mnkr 2019, 3,6 mnkr 2020 samt 3,9 mnkr 2021. Medlen är avsatta för att kompensera för den värdeökning som löneökningarna medför på sparade semesterdagar och redan inarbetad tid. Övriga förändringar inom semesterkulden hanteras av nämnderna, då avsättning till skulden kostnadsredovisas hos dem i samband med in-tjänandet av semester. Centralt budgeterade medel för löneökningar samt kapital- och driftskostnader för nya investeringar uppgår till 54,1 mnkr 2019. Dessa medel fördelas ut till nämnderna när kostnaderna uppstår och är fastställda.

Resultatbudget

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter och kostnader	-2 248,9	-2 310,9	-2 349,8	-2 397,5	-2 448,9	-2 513,6
Avskrivningar	-100,6	-100,7	-97,0	-110,6	-118,7	-143,3
Verksamhetens nettokostnader	-2 349,5	-2 411,6	-2 446,8	-2 508,1	-2 567,6	-2 656,9
Skatteintäkter	1 818,0	1 872,5	1 875,5	1 936,1	1 993,7	2 070,1
Generella statsbidrag och utjämning	612,3	581,7	594,0	607,3	637,3	648,1
Finansiella intäkter	22,7	20,7	41,6	33,1	47,0	62,9
Finansiella kostnader	-11,3	-24,2	-6,8	-24,3	-45,5	-66,3
Årets resultat	92,2	39,1	57,5	44,1	64,9	57,9

Verksamhetens nettokostnader

Tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Nämndernas ramar			
Kommunstyrelsen	172 440	174 915	171 816
Affärsverksamhet kommunstyrelsen	-1 363	3 159	2 183
Barn- och utbildningsnämnden	1 082 130	1 094 776	1 094 163
Socialnämnden exkl. försörjningsstöd	917 651	934 044	950 334
Försörjningsstöd	30 000	30 000	30 000
Kultur- fritids- och tekniknämnden	170 132	179 505	174 766
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	8 733	8 758	8 687
Bygglövsnämnden	6 570	6 685	6 727
Servicenämnden	30 586	29 303	29 246
Överförmyndarnämnden	3 427	3 694	3 570
Revisionen	1 597	1 591	1 589
Summa nämndernas ramar	2 421 903	2 466 430	2 473 081
Övriga kommungemensamma poster			
Externa poster			
Pensionskostnader totalt	127 178	130 561	137 328
Ökning semesterlöneskuld	3 070	3 594	3 938
Interna poster			
Interna räntor	-31 750	-33 706	-44 364
Intern pensionsavgift	-77 639	-81 269	-87 211
Budgetregleringsposter nämnderna och statsbidrag maxtaxa			
Avsättning för löneökningar, drift- och kapitalkostnader för nya investeringar samt lokalkostnader	54 118	122 765	219 913
Avsatt för löneökningar lärarförbundet 2018 (avtal ej klart)	20 290	20 290	20 290
Effekt av verksamhetsöversyn 2020 2 %, ofördelad		-51 995	-51 995
Effekt av arbetet med digitalisering 2021			-5 000
Statsbidrag maxtaxa	-9 113	-9 113	-9 113
Summa nettokostnad	2 508 057	2 567 557	2 656 867

Nämndernas budgetramar

Kommunstyrelsen

I samband med att den nya politiska organisationen börjar gälla från 1 januari 2019 flyttas IT-enheten, upphandlingsenheten och GIS- och kartverksamheten till servicenämnden. Hamnverksamheten, inklusive dess årliga avsättning för muddring, samt verksamheten för färdtjänst flyttas till kommunstyrelsen. Samtidigt lyfts verksamheten i det tidigare kommunala bolaget Falkenbergs Näringsliv AB över till kommunstyrelsen. Antalet kommunråd minskar från 2,4 till 2,0. Vidare tar Destination Falkenberg AB över ansvaret för marknadsföringsbidrag till föreningar som tidigare legat under kommunstyrelsen.

Budgeten för partistöd minskas 2019 till följd av att de partier som inte lämnat in sin redovisning i tid inte erhåller partistöd för 2019. Budgeten för det bidrag som årligen utbetalas till kvinnojouren flyttas till kommunstyrelsen och utökas från 2019. Bidraget garanteras under 2019 och 2021.

I takt med att kommunen växer i en högre takt ökar belastningen på kommunens samhällsbyggnadsavdelning. För att främja kommunens strategiska samhällsplanering förstärks, enligt tidigare beslut, samhällsbyggnadsavdelningens budget från 2019 för att rymma ytterligare två planarkitekter samt en mark- och exploateringsingenjör. Under 2019 ska en djupgående analys av befolkningsutvecklingen göras för att användas som planeringsunderlag vid samhällsplaneringen av till exempel skola, omsorg och bostäder. Denna analys ska finansieras med hjälp av statsbidraget ”byggbonus”. Likaså ska den marknadskommunikatör och den utredningsbudget för strategisk planering, som under 2018 finansierats med hjälp av statsbidraget, även under 2019 finansieras med hjälp av samma bidrag.

Kommunstyrelseförvaltningen påbörjade 2018 ett arbete för att öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare. Arbetet, som var tänkt att drivas i projektform till och med 2020, riktade sig mot en förbättrad arbetsmiljö. Denna satsning permanentas nu samtidigt som en ytterligare satsning görs. Denna gång med fokus på ett förstärkt ledarskap hos kommunens chefer. Arbetet beräknas kunna vara igång vid halvårsskiftet 2019. Hela satsningen på attraktiv arbetsgivare ska efter 2020 finansieras av lägre kostnader i verksamheterna. Besparingen är fördelad på nämnderna och utgörs av lägre kostnader för sjukskrivning, rekrytering/introduktion samt vikarier.

Medel tilldelas för att, från halvårsskiftet 2019 och under två år, arbeta med ett kommunövergripande digitaliseringsprojekt. Projektet innebär bland annat en översyn över befintliga resurser och kompetenser i organisationen. Samordningsvinster och identifierande av utvecklingsområden förväntas innebära minskade kostnader för kommunen från 2021. Effekten budgeteras centralt tills kartläggningen av förväntade effekter på respektive nämnd framgår. Vidare tilldelas medel för att utveckla kommunens intranät under 2020.

Samlokaliseringen av arbetsmarknadsavdelningen och stöd- och försörjningsenheten innebär en ökad hyra vilket nämnden kompenseras för. Arbetsmarknadsavdelningen får ett uppdrag i budget att utreda hur kommunens egeninsats för arbetsmarknadsåtgärder kan minska. Utredningen förväntas innebära succesivt ökande intäkter från arbetsförmedlingen från 2020. Satsningen på resursjobb och extratjänster har visat sig vara en bra investering för kommunen och fortsätter tills vidare.

Budgetramen justeras för förändringar i elproduktionen från vind- och vattenkraft. Den stora skillnaden för vindkraften jämfört med 2018 är att priserna på elcertifikat förväntas vara högre under 2019. Under 2020 och 2021 budgeteras högre intäkter från vattenkraften som en följd av att ombyggnationen av Hertings kraftverk blir klar och produktionen återgår till det normala.

I samband med att färdtjänstverksamheten övergår till kommunstyrelsen sänks egenavgiften så att den följer taxan för kollektivtrafik utan påslag. Budgeten för färdtjänst utökas även till följd av ökade volymer och nytt avtal.

Kommunstyrelsen tillförs medel för EU-val 2019 samt budgetramen justeras för tillfälliga poster samt justeras för index- och prisuppräkning, effekt av verksamhetsöversyn och övriga förändringar av kostnader såsom kapitalkostnader, internhyra med mera.

Kommunstyrelsens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	7 179	-366	-410	
Partistöd	2 295	-1 779	1 779	
Medlemsavgifter	3 586			
Kommunstyrelseförvaltning och gemensam service	68 721	-19 285	825	-825
Personalutbildning och personalsocial verksamhet	8 913	400	400	
Fysisk och teknisk planering	1 736			
Näringsliv och turism	1 231	8 121		
Medfinansiering projekt	1 408			
Miljö och hållbar utveckling	1 676			
Räddningsförbundet	45 563	565	995	1 016
Arbetsmarknad och introduktion	25 267	413	-2 218	-2 500
Arrenden	-3 878			
Hamnverksamhet		3 667		
Färdtjänst		17 907		
Prisuppräknig			718	756
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		-151		
Justering internhyra		-96		
Justering kapitalkostnader		-632	386	-508
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		388		
Övriga justeringar, förändrad politisk organisation		472		
Effekt verksamhetsöversyn		-882		-1 038
Summa exkl. affärsverksamhet	163 697	8 742	2 475	-3 099
Budgetram exkl. affärsverksamhet	163 697	172 439	174 914	171 815
Exploateringsverksamhet	3 628	16		
Elförsörjning	1 416	-6 295	4 522	-920
Effekt verksamhetsöversyn		-127		-56
Summa affärsverksamhet	5 044	-6 406	4 522	-976
Budgetram inkl. affärsverksamhet	168 741	171 077	178 074	173 999

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Politisk verksamhet			
Riksdagsval	-410		
Europaparlamentsval	410	-410	
Antal kommunråd, minskning med 0,4 tjänst	-366		
Minskad budget för partistöd 2019	-1 779	1 779	
Kommungemensam verksamhet			
Överföring av budget för IT-enheten till servicenämnden	-15 141		
Överföring av budget för upphandlingsenheten till servicenämnden	-1 914		
Överföring av budget för bidrag kvinnojouren från socialnämnden	465		
Ökning bidrag kvinnojouren	30		
Strategisk samhällsplanering - utökning planenheten	700		
Strategisk samhällsplanering - utökning mark- och exploateringsenheten	350		
Attraktiv arbetsgivare - proaktivt arbete	500		
Projektbudget digitalisering	425	425	-425
Projektbudget för utveckling av kommunens intranät		400	-400
Justering av oförutsedd budget avseende tillfälliga paviljonger	-4 700		
Personalutbildning och personalsocial verksamhet			
Attraktiv arbetsgivare - satsning på förstärkt ledarskap	400	400	
Näringsliv och turism			
Ny näringslivsavdelning	9 171		
Marknadsföringsbudget, ansvar övergår till Falkenberg Destination AB	-1 050		
Räddningstjänst och samhällsskydd			
Justering/indexuppräknig Räddningsförbundet	565	995	1 016
Arbetsmarknad och introduktion			
Samlökalisering arbetsmarknadsavdelning och stöd- och försörjningsenhet	563	282	
Arbete för funktionsnedsatta	-150		
Ökad intäktsfinansiering arbetsmarknadsavdelningen		-2 500	-2 500
Affärsverksamhet			
Justering budget elproduktionen, vind	-6 032	5 483	-71
Justering budget elproduktionen, vatten	-197	-965	-819
Justering kapitalkostnader	-66	4	-30
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	16		
Effekt av verksamhetsöversyn	-127		-56
Hamnverksamhet			
Övertagande av hamnverksamheten från tekniska nämnden	1 167		
Årlig avsättning muddring	2 500		
Färdtjänst			
Överföring av färdtjänstverksamheten från tekniska nämnden	11 007		
Volymökning samt nytt färdtjänstavtal	6 400		
Sänkning av egenavgiften i färdtjänsten	500		
Ofördelat/övrigt			
Justering internhyra	-96		
Justering kapitalkostnader	-632	386	-508
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	388		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	-151		
Övriga justeringar till följd av förändrad politisk organisation	472		
Prisuppräknig		718	756
Effekt av verksamhetsöversyn	-882		-1 038
Summa förändring	2 336	6 997	-4 075

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsnämndens budget justeras årligen med volymförändringar avseende barn- och elevantal enligt kommunens resursfördelningsmodell baserat på kommunens antagna befolkningsprognos. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

En viss ökning av antalet barn syns inom förskoleverksamheten under planperioden. Den största ökningen av barn- och elevantal under perioden syns inom grundskoleverksamheten medan antalet elever inom gymnasieverksamheten minskar under perioden.

Falkenberg har under några år arbetat med att minska barngruppernas storlek i förskolan med hjälp av statsbidrag. För att nå skolverkets nya rekommendationer om riktmärken för barngruppernas storlek i förskolan görs en ytterligare satsning på minskade barngrupper i förskolan från 2019. 2020 förväntas nämnden ha klarat rekrytera den personal som krävs för att uppnå rekommendationerna fullt ut och de ytterligare medel som krävs, för att nå helårseffekt, skjuts till. Satsningen omfattar tilldelning av medel både hos kommunala och fristående huvudmän.

Falkenberg erbjuder barnomsorg på kvällar, nätter och helger. Sedan några år har efterfrågan på verksamheten ökat. För att kompensera för de merkostnader den växande verksamheten innebär tilldelas nämnden ytterligare medel från 2020. Från 2020 kommer också en avgiftsfri månad på förskolan att införas.

Då nämnden lyckats starta upp den nya öppna förskolan i Ullared till en lägre kostnad än budgeterat lämnas överskjutande medel åter.

Till följd av en ökande psykisk ohälsa bland barn och ungdomar görs en satsning på förstärkt elevhälsa i form av personalresurser inom olika professioner. För att förstärka elevhälsan inom gymnasieverksamheten tilldelas medel från halvårsskiftet 2019. Förstärkning av elevhälsan på grundskolan ska göras med hjälp av det statsbidrag, som utgår för att kommuner ska kunna erbjuda en likvärdig skola. Insatser ska ske i de områden där behovet av förstärkt elevhälsa är som störst.

För att möta förändringar i läroplanen om digitalisering och den av regeringen beslutade nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet, krävs bland annat att alla elever i grundskolan har en likvärdig tillgång till digitala verktyg. Kostnaderna det innebär att säkerställa att det finns ett digitalt verktyg per elev i grundskolan finansieras genom det statsbidrag som utgår för likvärdig skola. Statsbidraget för likvärdig skola ska även finansiera åtgärder inom uppdraget att minska risken för socialt utanförskap för barn och unga, såsom att säkerställa att elever med behov av extra studiehjälp erbjuds detta.

Från höstterminen 2019 satsas medel för att kulturskolan ska vara avgiftsfri.

Omprövning av budget för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar innebär att beloppet kvarstår under 2019 och att en ny omprövning ska göras inför 2020 utifrån rådande behov.

Under 2019 fortsätter den satsning som gjorts på SFI-utbildning för föräldralediga samt satsningen på att kombinera yrkesutbildningar med SFI. Detta finansieras via de statliga medel som kommunen erhöll 2015 som ett stöd för att hantera den rådande flyktingsituationen.

Nämnden tilldelas en projektbudget under 2019 för att, tillsammans med socialnämnden, utreda hur förutsättningar kan skapas för tidiga, samordnade insatser kring barn och unga, vars hälsa och utveckling riskerar att påverkas negativt.

Nämnden tilldelas de medel av tillkommande generella statsbidrag som rör barn- och utbildningsområdet.

Barn- och utbildningsnämndens budgetram justeras för överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden. Ramen justeras vidare för prisuppräknings, effekt av verksamhetsöversyn, effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro och övriga förändringar av kostnader såsom kapitalkostnader, internhyror med mera.

Barn- och utbildningsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	1 468			
Kulturskola	9 865	300	300	
Förskoleverksamhet	271 302	5 652	12 102	2 955
Familjedaghem	3 056			
Fritidshem	43 657			
Förskoleklass och grundskola	461 253	11 780	8 090	9 697
Gymnasieskola	186 078	-6 670	-5 137	-4 747
Kommunal vuxenutbildning	30 094			
Korttidstillsyn	2 607			
Ofördelad verksamhet	63 352			
Projektbudget, utveckla vårdkedjan för barn och unga		300	-300	
Generella statsbidrag till barn- och utbildningsnämnden		823	12	
Prisuppräknning			2 076	2 184
Justering internhyra		9 026		
Justering kapitalkostnader		-698	-755	-757
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		1 298		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		123		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden		-1 296		
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro		-1 604	-3 743	
Effekt verksamhetsöversyn		-9 026		-9 304
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet		-611		-640
Summa	1 072 732	9 397	12 645	-612
Budgetram	1 072 732	1 082 129	1 094 774	1 094 162

Barn- och utbildningsnämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Kulturskola			
Avgiftsfri kulturskola	300	300	
Förskola			
Volymjustering förskola	-488	3 752	2 955
Satsning på minskade barngrupper i förskolan	6 500	6 500	
Justering öppen förskola Ullared	-360		
Ökade kostnader för omsorg på nätter och helger		650	
Avgiftsfri månad på förskolan		1 200	
Grundskola			
Volymjustering grundskola inklusive grundsärskolan	10 151	7 557	9 339
Volymjustering fritidshem	1 606	533	358
Statsbidrag för ökad undervisningstid matematik	23		
Gymnasieskola			
Volymjustering gymnasieskola inklusive gymnasiesärskolan	-7 223	-4 290	-4 747
Omprövning budget, elever med NPF		-1 400	
Satsning på förstärkt elevhälsa	553	553	
Ofördelat/övrigt			
Projektbudget för att utveckla vårdkedjan för barn och unga	300	-300	
Generella statsbidrag destinerade barn- och utbildningsnämnden	823	12	
Justering internhyra	9 026		
Justering kapitalkostnader	-698	-755	-757
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	1 298		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	123		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden	-1 296		
Prisuppräkning		2 076	2 184
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet	-611		-640
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro	-1 604	-3 743	
Effekt av verksamhetsöversyn	-9 026		-9 304
Summa förändring	9 397	12 645	-612

Barn- och utbildningsnämndens volym- och resursfördelning

Volymer och å-priser, kr	Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Förskola				
Antal barn i förskola kommunen	1 704	1 720	1 754	1 780
Å-pris per barn i förskola kommunen, kr		107 645	110 361	113 645
Summa volymförändring (kr)		1 722 320	3 752 274	2 954 770
Antal barn i förskola annan huvudman	630	610	610	610
Å-pris per barn i förskola annan huvudman, kr		110 514	113 311	116 694
Summa volymförändring (kr)		-2 210 280	0	0
Summa volymförändring förskola		-487 960	3 752 274	2 954 770
Grundskola				
Antal elever i grundskola kommunen	4 400	4 447	4 539	4 649
Å-pris per elev i grundskola kommunen, kr		81 957	84 019	86 512
Summa volymförändring (kr)		3 851 979	7 729 748	9 516 320
Antal elever i grundskola annan huvudman	549	581	579	577
Å-pris per elev i grundskola annan huvudman, kr		84 135	86 259	88 827
Summa volymförändring (kr)		2 692 320	-172 518	-177 654
Summa volymförändring grundsärskola		3 606 757	0	0
Summa volymförändring grundskola		10 151 056	7 557 230	9 338 666
Fritidshem				
Antal elever i fritidshem kommunen	1 803	1 874	1 897	1 912
Å-pris per barn på fritidshem kommunen, kr		22 615	23 187	23 879
Summa volymförändring (kr)		1 605 665	533 301	358 185
Antal elever i fritidshem annan huvudman	140	140	140	140
Å-pris per barn på fritidshem annan huvudman kr		23 219	23 808	24 521
Summa volymförändring (kr)		0	0	0
Summa volymförändring fritidshem		1 605 665	533 301	358 185
Gymnasieskola				
Antal elever i gymnasieskola kommunen	1 201	1 144	1 111	1 072
Å-pris per barn i gymnasieskola kommunen, kr		86 642	89 103	92 079
Summa volymförändring (kr)		-4 938 594	-2 940 399	-3 591 081
Antal elever i gymnasieskola annan huvudman	408	407	395	385
Å-pris per barn i gymnasieskola annan huvudman, kr		109 963	112 498	115 563
Summa volymförändring (kr)		-109 963	-1 349 976	-1 155 630
Summa volymförändring gymnasiesärskola		-2 173 972	0	0
Summa volymförändring gymnasieskola		-7 222 529	-4 290 375	-4 746 711
Summa volymförändring barn- och utbildningsnämnden		4 046 232	7 552 430	7 904 910

Socialnämnden

Socialnämndens budget justeras årligen med volymförändringar i verksamheterna enligt kommunens resursfördelningsmodell baserat på kommunens antagna befolkningsprognos. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Vid halvårsskiftet 2020 beräknas de nya platserna i det särskilda boendet på Solhaga stå klara och nämnden tilldelas medel för halvårseffekt 2020. Resterande medel som tilldelas 2021 avser att uppnå helårskompensation. Beroende på en försenad uppstart av servicebostäder inom socialpsykiatri görs en justering av beloppen mellan åren avseende en tidigare beslutade satsning. Som en följd av den betydligt högre kostnaden för personlig assistans 2018 kompenseras nämnden från 2019 för att täcka kostnaderna för de ökade antalet utbetalda timmarna.

För att möta den demografiska utmaningen med en ökande åldrande befolkning har nämnden under perioden 2018–2020, enligt tidigare beslut, tilldelats medel för ett planeringscenter för individuell omsorg. Här ska ett arbetslag prova ut och implementera tekniska lösningar och lämpliga vårdalternativ inom äldreomsorgen. Till denna satsning finns en investeringsbudget knuten som är avsedd att användas till tekniska lösningar och hjälpmedel. Effekten av satsningen förväntas innebära minskade kostnader för nämnden från 2020. Med start från 2019 görs en satsning innebärande att vård- och omsorgspersonal i fortsättningen får fria arbetsjackor och arbetsskor.

För att säkerställa god kvalitet och kunskap i den palliativa vården görs en tillfällig utbildningssatsning under 2019 och 2020. De statsbidrag som idag används för att öka bemanningen inom äldreomsorgen försvinner 2019. Av den anledningen ökas, enligt tidigare beslut, nämndens ram från 2019 för att klara bibehålla den personaltäthet i kommunal verksamhet som uppnåtts genom det statsbidrag som tidigare erhållits.

Socialnämnden har, enligt tidigare beslut, tilldelats medel från 2017 för att starta upp trygghetsboende plus. Trygghetsboende plus är ett boende som ska utgöra ett ytterligare steg mellan alternativen hemtjänst och särskilt boende. Satsningen beräknades resultera i minskade kostnader inom äldreomsorgen från 2019. Eftersom verksamheten inte kommit igång, i den utsträckning som förväntats, skjuts kravet på minskade kostnader fram och förväntas istället nå full effekt från 2021.

Enligt tidigare beslut startar ett lågtröskelboende upp under 2018/2019, för att säkerställa att det finns anpassade boende/vårdalternativ för personer med beroendeproblematik. Budgeten för det bidrag som årligen utbetalas till kvinnojouren flyttas till kommunstyrelsen. Från 2019 satsas medel för att öka den habiliteringsersättning som ges till personer i daglig verksamhet.

Nämnden tilldelas en projektbudget under 2019 för att, tillsammans med barn- och utbildningsnämnden, utreda hur förutsättningar kan skapas för tidiga, samordnade insatser kring barn och unga, vars hälsa och utveckling riskerar att påverkas negativt.

I budget 2018 fick socialnämnden tillsammans med kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en samlokalisering av arbetsmarknadsavdelningen och försörjningsstödsverksamheten. Nämnden kompenseras för de ökade hyreskostnader som samlokaliseringen innebär.

Socialnämndens budgetram justeras för överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden. Ramen justeras vidare för uppräknings av köp av verksamhet, prisuppräknings, effekt av verksamhetsöversyn, effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro och övriga förändringar av kostnader såsom kapitalkostnader, internhyror med mera.

Socialnämndens förvaltningsorganisation består av administration samt två operativa avdelningar (myndighetsavdelning och Falkenbergs egenregi).

Administration består av staben och kvalitets- och utredningsavdelningen. Staben agerar främst som stödfunktion till förvaltningens samtliga enheter. Kvalitets- och utredningsavdelningen ansvarar för kvalitetsuppföljning av all verksamhet och utgör också utredningsresurs åt socialnämnd och förvaltningsledning.

Myndighetsavdelning är socialförvaltningens beställarenhet. Här finns budget för samtlig myndighetsutövning såsom biståndshandläggare, försörjningsstödshandläggare,

LSS-handläggare och socialsekreterare. Här landar också den budget som kommunens centrala organisation tilldelar socialnämnden för förväntade ökade kostnader (volym) enligt socialnämndens volym- och resursfördelning (se tabell). Allteftersom myndighetsavdelningen beställer insatser av Falkenbergs egenregi och externa utförare kompenseras dessa för de beställda insatserna.

Falkenbergs egenregi är socialförvaltningens utförare. Här finns samtlig verksamhet som utförs i kommunal regi inom äldreomsorg, hemsjukvård, öppenvård, socialpsykiatri och personlig assistans. Hit överförs budget för de insatser som myndighetsavdelningen beställer.

Socialnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Administration	129 706	1 157	578	-3 600
Falkenbergs egenregi	289 134	-2 456	3 881	8 941
Myndighetsavdelningen	483 588	13 786	2 842	6 635
Uppräkning köp av verksamhet		11 676	11 231	11 523
Justering internhyra		-2 041		
Justering kapitalkostnader		-460	-747	-364
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		3 176		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		283		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden		-925		
Prisuppräkning			1 157	1 217
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro		-1 092	-2 549	
Effekt verksamhetsöversyn		-7 603		-7 774
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet		-278		-288
Summa exkl. försörjningsstöd	902 428	15 223	16 393	16 290
Budgetram exkl. försörjningsstöd	902 428	917 651	934 044	950 334
Försörjningsstöd	30 000	0	0	0
Budgetram inkl. försörjningsstöd	932 428	947 651	964 044	980 334

Socialnämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Administration			
Justering projektbudget för planeringscenter för individuell omsorg			-3 600
Samlokalisering arbetsmarknadsavdelning och stöd- och försörjning	1 157	578	
Falkenbergs egenregi			
Volymförändring särskilt boende		8 171	7 809
Volymförändring boende psykiskt funktionsnedsatta (senarelagt)	-8 036		2 132
Ökad bemanning inom äldreomsorgen	6 000		
Effekt av tekniksatsning knuten till PIO		-4 000	
Metodutveckling demensvård	-2 200		
Kompetensutveckling, palliativ vård för vård- och omsorgspersonal	1 000		-1 000
Arbetskor för vård- och omsorgspersonal	580	-290	
Arbetsjackor till vård- och omsorgspersonal	200		
Myndighetsavdelning			
Volymökning hemtjänst		1 509	1 557
Volymökning larmverksamhet	1 820	1 875	1 935
Volymökning personlig assistans	13 731	1 508	1 524
Trygghetsboende plus/effekt av lägre kostnader i särskilt boende	-3 500	-1 750	-1 750
Volymökning daglig verksamhet			3 369
Habiliteringsersättning	200		
Lågtröskelboende för personer med beroendeproblematik	1 700		
Projektbudget för att utveckla vårdkedjan för barn och unga	300	-300	
Överföring av budget för bidrag kvinnojouren till kommunstyrelsen	-465		
Ofördelat/övrigt			
Uppräkning köp av verksamhet	11 676	11 231	11 523
Justering internhyra	-2 041		
Justering kapitalkostnader	-460	-747	-364
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	3 176		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	283		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden	-925		
Prisuppräkning		1 157	1 217
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro	-1 092	-2 549	
Minskade kostnader verksamhetsanpassning kostverksamhet	-278		-288
Effekt av verksamhetsöversyn	-7 603		-7 774
Summa förändring	15 223	16 393	16 290

Socialnämndens volym- och resursfördelning

Volymen samt à-priser	Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Ordinärt boende				
Beställda hemtjänsttimmar	297 683	297 683	300 683	303 683
À-pris per hemtjänsttimma, kr		489	503	519
Summa volymförändring hemtjänst		0	1 509 000	1 557 000
Larmverksamhet RFV (antal larm)	45 500	50 500	55 500	60 500
Larmverksamhet RFV (à-pris)		364	375	387
Summa volymförändring larmverksamhet		1 820 000	1 875 000	1 935 000
Antal timmar för boendestöd socialpsykiatri	9 347	9 347	9 347	9 347
À-pris per timma för boendestöd socialpsykiatri, kr		489	503	519
Summa volymförändring boendestöd socialpsykiatri		0	0	0
Antal ärenden boendestöd IFO	70	70	70	70
À-pris per ärende boendestöd IFO, kr		63 838	65 651	67 844
Summa förändring boendestöd IFO		0	0	0
Antal timmar för personlig assistans	153 587	199 587	204 587	209 587
À-pris per timma för personlig assistans, kr		298,5	301,6	304,8
Summa volymförändring personlig assistans		13 731 000	1 508 000	1 524 000
Summa ordinärt boende		15 551 000	4 892 000	5 016 000
Bostad med särskild service				
Antal platser i särskilt boende demens	243	243	266	288
À-pris per plats i särskilt boende demens, kr		584 208	599 648	618 323
Summa volymförändring demens		0	13 791 904	13 603 106
Antal platser i särskilt boende	258	258	247	236
À-pris per plats i särskilt boende, kr		498 012	511 005	526 718
Summa volymförändring somatik		0	-5 621 055	-5 793 898
Antal platser i trygghetsboende	10	10	10	10
À-pris per plats i trygghetsboende, kr		50 703	52 143	53 885
Summa volymförändring trygghetsboende		0	0	0
Trygghetsboende plus (antal platser)	0	0	0	0
Trygghetsboende plus (à-pris)		115 703	118 989	122 963
Summa volymförändring trygghetsboende plus		0	0	0
Antal platser i servicebostad LSS	86	86	86	86
À-pris per plats i servicebostad LSS, kr		495 993	509 318	525 435
Summa volymförändring servicebostad LSS		0	0	0
Antal platser i gruppboende	59	59	59	59
À-pris per plats i gruppboende, kr		955 220	981 587	1 013 477
Summa volymförändring gruppboende		0	0	0
Antal platser i servicebostad socialpsykiatri	27	18	18	20,5
À-pris per plats i servicebostad socialpsykiatri, kr		803 941	826 012	852 707
Summa volymförändring servicebostad socialpsykiatri		-7 235 469	0	2 131 768
Summa bostad med särskild service		-7 235 469	8 170 849	9 940 976

Socialnämndens volym- och resursfördelning, fortsättning

Volym- och à-priser	Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Daglig verksamhet				
Antal ärenden i daglig verksamhet	207	207	207	217
À-pris per ärende i daglig verksamhet, kr		319 033	327 138	336 940
Summa volymförändring daglig verksamhet		0	0	3 369 400
Antal ärenden i daglig verksamhet socialpsykiatri	20	20	20	20
À-pris per ärende i daglig verksamhet socialpsykiatri, kr		68 626	70 368	72 476
Summa volymförändring daglig verksamhet socialpsykiatri		0	0	0
Summa daglig verksamhet		0	0	3 369 400
Externa placeringar				
Antal placeringar barn och unga	7	7	7	7
À-pris per placering barn och unga, kr		889 557	914 821	945 376
Summa förändring placeringar barn och unga		0	0	0
Antal placeringar vuxna	0	0	0	0
À-pris per placering vuxna, kr		925 335	951 614	983 398
Summa förändring placeringar vuxna		0	0	0
Antal placeringar socialpsykiatri	10	10	10	10
À-pris per placering socialpsykiatri, kr		732 577	753 382	778 545
Summa förändring placeringar socialpsykiatri, kr		0	0	0
Antal familjehemsplaceringar	59	59	59	59
À-pris per familjehemsplacering kr		408 150	419 742	433 761
Summa förändring familjehemsplaceringar, kr		0	0	0
Summa externa placeringar		0	0	0
Summa volymförändring socialnämnden		8 315 531	13 062 849	18 326 376

Kultur- fritids- och tekniknämnden

Kultur- fritids- och tekniknämnden är en ny nämnd från 1 januari 2019. I nämnden ryms merparten av de verksamheter som tidigare legat under kultur- och fritidsnämnden och tekniska nämnden. De verksamheter som inte flyttats till den nya kultur- fritids- och tekniknämnden är hamnverksamheten och färdtjänstverksamheten som flyttats till kommunstyrelsen samt GIS- och kartverksamheten som flyttats till servicenämnden.

Kultur- fritids- och tekniknämndens budget justeras årligen med volymförändringar avseende tillkommande driftskostnader och nya skötselytor till följd av investeringar och exploateringar. Verksamheter som inte har en direkt koppling mellan resursåtgång och volymer behandlas separat.

Under 2019 tillförs medel för att genomföra en utredning för att eventuellt införa P-skiva i Falkenberg. En extra satsning görs också under 2019 på förbättrad vägmålning.

I samband med om- och tillbyggnation på gymnasieskolan och Långavekaskolan finns behov av tillfälliga evakueringspaviljonger. Medel för detta tilldelas under 2020 och 2021, men under 2019 förväntas kostnaderna kunna finansieras via statsbidraget ”byggbonus”. Budgeten för satsningar i lokalsamhällen och Ullared överförs från investeringsbudgeten för att istället budgeteras som ett driftsprojekt.

I samband med öppnandet av nya kunskaps- och kulturcentrum 2020 flyttar huvudbiblioteket in i de nya lokalerna. Enligt tidigare beslut tilldelas nämnden medel för aktiviteter i samband med detta. Från 2020 tilldelas nämnden medel för att öka bemanningen samt

öka öppettiderna i det nya stadsbiblioteket. Även för inköp av ny media och införande av digital teknik satsas medel från 2020. En del av dessa medel är varaktiga medan en del är tillfälliga medel. Nämnden erhåller även ett engångsanslag för själva flytten av huvudbiblioteket. Vidare tilldelas medel för att utveckla kulturutbudet i det nya kunskaps- och kulturcentrum från 2020.

Nämnden kompenseras för den räntesubvention som kommunen ger vid föreningslån. De föreningar som beviljats nya lån under planperioden är Falkenbergs ortens ryttarförening med 2,1 mnkr, Falkenbergs Brottarklubb med 0,8 mnkr samt Falkenbergs tennisklubb med 6,0 mnkr.

Från halvårsskiftet 2019 införs fria bussresor för personer över 75 år. Det innebär att det är gratis att resa vardagar mellan 9 och 15 samt på kvällar och helger.

Från 2019 genomförs en satsning för att samordna arbete gällande trygghet, delaktighet, jämlikhet och inkludering samt motverka kriminalitet och drogmissbruk i de bostadsområden där behov finns. Samverkan ska ske mellan kommunkoncern, polis, region Halland, näringsliv, civilsamhälle, organisationer, myndigheter och externa intressenter. I egenskap av kommunalt bostadsbolag har Falkenbergs bostads AB ett socialt ansvar och bidrar också med 1,5 mnkr till finansieringen av uppdraget.

Kultur- fritids- och tekniknämndens budgetram justeras för överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden. Ramen justeras vidare för tillfälliga poster, prisuppräknings, effekt av verksamhetsöversyn, effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro och övriga förändringar av kostnader såsom kapitalkostnader, internhyror med mera.

Kultur- fritids- och tekniknämnden budgettram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	402			
GIS-verksamhet	4 858	-4 858		
Industrispår	364			
Gatuverksamhet	41 689	4 896	-1 210	100
Färdtjänst	11 007	-11 007		
Hamnverksamhet	1 167	-1 167		
Upplåtelse offentlig plats	-113			
Kollektivtrafik	1 052	550	550	
Gemensamma lokaler	-2 084	2 947	2 749	-268
Ledning och verksamhetsstöd, kultur och fritid	19 865			
Fritid	42 110	1 879	315	-300
Ungdom samt Falkhallen	23 858			
Föreningsstöd	13 958	135		
Kultur	22 511		6 500	-2 000
Ofördelad verksamhet	305			
Driftskostnader investeringar		185		
Justering internhyra		35		
Justering kapitalkostnader		-1 574	-434	-1 127
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		494		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		46		
Justering av administrationstillägg		-593		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden		-462		
Prisuppräknig			1 230	1 295
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro		-141	-328	
Effekt av verksamhetsöversyn		-2 180		-2 438
Summa	180 949	-10 815	9 372	-4 738
Budgettram	180 949	170 134	179 506	174 767

Kultur- fritids- och tekniknämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Justeringar till följd av ny politisk organisation			
Överföring av budget från tekniska nämnden	58 647		
Överföring av budget från kultur och fritidsnämnden	122 302		
Överföring av budget för hamnverksamheten till kommunstyrelsen	-1 167		
Överföring av budget för GIS-verksamheten till servicenämnden	-4 858		
Övriga justeringar till följd av förändrad politisk organisation	-593		
Överföring av vissa fastigheter från Näringslivsbolaget	-150		
Gatuverksamhet			
Utredning p-skiva	100	-100	
Vägmålning, extra satsning	100		
Volymförändringar (drift och skötsel nya områden)	3 196	390	100
Satsningar i lokalsamhällen och Ullared, överföring till driftsbudget	1 500	-1 500	
Kollektivtrafik			
Fria bussresor till personer över 75 år fr om 1/7 2019	550	550	
Gemensamma lokaler			
Evakueringslokaler vid ny- och ombyggnationer		4 350	1 250
Justering internhyressystemet	3 097	-1 601	-1 518
Fritid			
Trygghetsarbete inom ramen för social hållbarhet	1 500		
Volymförändringar (drift och skötsel nya områden)	555	315	-300
Intäkt Teatergläntan	-176		
Kultur			
Bemanning i nya stadsbiblioteket		3 000	
Media i nya stadsbiblioteket		2 500	-2 000
Kulturverksamhet i nya stadsbiblioteket/KKC		300	
Digital teknik i nya stadsbiblioteket		400	300
Flytt av stadsbiblioteket		300	-300
Föreningsstöd			
Räntesubvention föreningar	135		
Ofördelat/övrigt			
Överföring av färdtjänstverksamheten till kommunstyrelsen	-11 007		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden	-462		
Driftskostnader investeringar	185		
Justering internhyra	35		
Justering kapitalkostnader	-1 574	-434	-1 127
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	494		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	46		
Prisuppräknning		1 230	1 295
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro	-141	-328	
Effekt av verksamhetsöversyn	-2 180		-2 438
Summa förändring	170 134	9 372	-4 738

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram justeras för överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden. Ramen justeras vidare för prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn och övriga förändringar av kostnader såsom internhyra med mera.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	572			
Miljö, hälsa och hållbar utveckling	8214			
Justering internhyra		13		
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		144		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		22		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden		-141		
Prisuppräknning			25	26
Effekt verksamhetsöversyn		-91		-97
Summa	8 786	-53	25	-71
Budgetram	8 786	8 733	8 758	8 687

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Ofördelat/övrigt			
Justering internhyra	13		
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	144		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	22		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden	-141		
Prisuppräknning		25	26
Effekt av verksamhetsöversyn	-91		-97
Summa förändring	-53	25	-71

Bygglövsnämnden

Bygglövsnämndens budgetram justeras för överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden. Ramen justeras vidare för prisuppräknning, effekt av verksamhetsöversyn och övriga förändringar av kostnader såsom internhyra med mera.

Bygglövsnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	344			
Bygglövsverksamhet	1 312			
Bostadsanpassning	5 386			
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		66		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		-3		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden		-462		
Prisuppräknning			115	120
Effekt verksamhetsöversyn		-73		-78
Summa	7 042	-472	115	42
Budgetram	7 042	6 570	6 685	6 727

Bygglövsnämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Ofördelat/övrigt			
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	66		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	-3		
Överföring av budget för kontaktcenter till servicenämnden	-462		
Prisuppräknning		115	120
Effekt av verksamhetsöversyn	-73		-78
Summa förändring	-472	115	42

Servicenämnden

I samband med att den nya politiska organisationen börjar gälla från 1 januari 2019 flyttas IT-enheten, upphandlingsenheten och GIS- och kartverksamheten till servicenämnden. Nämnden tilldelas även kompensation för det utökade nämndsarbete den nya organisationen innebär.

Den budget som övriga nämnder haft för att köpa tjänster från kontaktcenter överförs till servicenämnden, varpå interndebiteringen upphör. Budgeten utökas samtidigt för att täcka en del av kostnader som tidigare debiterades till de kommunala bolagen.

En del av de tjänster som kontaktcenter tillhandahåller bör kunna digitaliseras vilket förväntas innebära minskade kostnader för nämnden från 2020.

Servicenämndens budgetram justeras vidare för prisuppräkning, effekt av verksamhetsöversyn, effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro och övriga förändringar av kostnader såsom kapitalkostnader, internhyror med mera.

Merparten av effektiviseringen under 2019 och 2021 är hänförlig till nämndens kostverksamhet, vars verksamhet är intäktsfinansierad via socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden. Effektiviseringskravet sker genom en sänkning av portionspriset och effekten av de lägre kostnaderna fångas upp i ramen hos beställande nämnder.

Servicenämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnds och styrelseverksamhet	253	307		
Gemensamma verksamheter	287			
Kontaktcenter/kontorsservice	5 514	3 673		
GIS-verksamhet		4 979		
IT-verksamhet		15 181		
Upphandlingsverksamhet		1 914		
Justering internhyra		49		
Justering kapitalkostnader		-1 191	-802	-7
Justering löneavtal 2018 (3 månader)		76		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		-13		
Prisuppräkning			198	208
Effekt av digitalisering			-300	
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro		-162	-379	
Effekt av verksamhetsöversyn		-280		-258
Effekt av översyn kostverksamhet		889		928
Effekt av översyn kostverksamhet, intäkt från nämnderna		-889		-928
Summa	6 054	24 533	-1 283	-57
Budgetram	6 054	30 587	29 304	29 247

Servicenämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Justeringar till följd av ny politisk organisation			
Överföring av upphandlingsverksamhet från kommunstyrelsen	1 914		
Överföring av IT-verksamhet från kommunstyrelsen	15 141		
Övriga justeringar till följd av förändrad politisk organisation	40		
Överföring av GIS-verksamheten från kommunstyrelsen	4 979		
Utökat nämndsarbete	307		
Ofördelat/övrigt			
Överföring av budget för kontaktcenter från nämnder och bolag	3 673		
Justering internhyra	49		
Justering kapitalkostnader	-1 191	-802	-7
Justering löneavtal 2018 (3 månader)	76		
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	-13		
Prisuppräkning		198	208
Effekt av digitalisering		-300	
Effekt av satsning på minskad sjukfrånvaro	-162	-379	
Effekt av verksamhetsöversyn	-280		-258
Effekt av översyn kostverksamhet	889		928
Effekt av översyn kostverksamhet, intäkt från nämnderna	-889		-928
Summa förändring	24 533	-1 283	-57

Överförmyndarnämnden

Tillsammans med Varberg har Falkenberg en gemensam överförmyndarnämnd. Enligt överenskommen budget med Varbergs kommun tilldelas nämnden budget för nya system- och supportkostnader, prisuppräknning och löneuppräknning med mera. Vidare utökas budgeten för att täcka kostnaderna för Falkenbergs del av en ytterligare handläggare. Nämnden ska även genomföra den, till alla nämnder, ålagda verksamhetsanpassningen.

Överförmyndarnämndens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Nämnd- och styrelseverksamhet	277			
Överförmyndarverksamhet	2 880	260	200	-160
Löneökning och prisuppräknning		46	67	71
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon		-2		
Effekt verksamhetsöversyn		-34		-35
Summa	3 157	270	267	-124
Budgetram	3 157	3 427	3 694	3 570

Överförmyndarnämnden

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Handläggare	260		
System- och supportkostnader		200	-160
Löneökning och prisuppräknning	46	67	71
Justering abonnemangskostnader för mobiltelefon	-2		
Effekt av verksamhetsöversyn	-34		-35
Summa förändring	270	267	-124

Revisionen

Revisionens budgetram tillförs medel från 2019 för tillkommande kostnader för bland annat utbildningsinsatser. Vidare tilldelas medel under 2019 för att täcka kostnader för dubbla revisionsgrupper. Nämndens ram justeras också för prisuppräkning, effekt av verksamhetsöversyn med mera.

Revisionens budgetram

Sammanställning per verksamhetsområde, tkr	Budget 2018	Förändring 2019	Förändring 2020	Förändring 2021
Revision	1 563	50	-20	
Prisuppräkning			14	14
Effekt verksamhetsöversyn		-16		-16
Summa	1 563	34	-6	-2
Budgetram	1 563	1 597	1 591	1 589

Revisionen

Förändringar per år, tkr	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Utökad revisionsverksamhet	30		
Dubbla revisionsgrupper 2019	20	-20	
Prisuppräkning		14	14
Effekt av verksamhetsöversyn	-16		-16
Summa förändring	34	-6	-2

Balansbudget

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar						
Materiella anläggningstillgångar	1 958,9	2 382,0	2 284,2	2 683,2	3 093,7	3 252,8
Finansiella anläggningstillgångar	1 615,4	1 843,9	1 764,1	2 166,1	2 445,1	2 766,1
Summa anläggningstillgångar	3 574,3	4 225,9	4 048,3	4 849,3	5 538,8	6 018,9
Omsättningstillgångar						
Lager	124,0	76,7	191,0	206,0	216,0	196,0
Kortfristiga fordringar	200,9	186,9	190,0	191,9	193,8	195,7
Kassa och bank	0,0	86,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa omsättningstillgångar	324,9	349,6	381,0	397,9	409,8	391,7
SUMMA TILLGÅNGAR	3 899,2	4 575,5	4 429,3	5 247,2	5 948,6	6 410,6
SKULDER OCH EGET KAPITAL						
Eget kapital						
Årets resultat	92,2	39,1	57,5	44,1	64,9	57,9
Akkumulerad resultatutjämningsreserv	243,0	245,4	247,0	254,3	263,1	271,8
Övrigt eget kapital	1 324,5	1 411,9	1 412,7	1 462,9	1 498,2	1 554,4
Summa eget kapital	1 659,7	1 696,4	1 717,2	1 761,3	1 826,2	1 884,1
Avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	25,0	24,8	22,0	21,4	20,8	20,3
Övriga avsättningar	23,9	12,9	25,2	21,7	18,2	17,2
Summa avsättningar	48,9	37,7	47,2	43,1	39,0	37,5
Skulder						
Långfristiga skulder	1 619,8	2 341,6	2 014,2	2 828,3	3 472,1	3 909,9
Kortfristiga skulder	570,8	499,8	650,7	614,5	611,3	579,1
Summa skulder	2 190,6	2 841,4	2 664,9	3 442,8	4 083,4	4 489,0
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	3 899,2	4 575,5	4 429,3	5 247,2	5 948,6	6 410,6

Panter och ansvarsförbindelser

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Pensionsförpliktelse (inkl löneskatt)	814,6	794,1	811,0	794,1	786,4	777,5
Leasing	68,6	65,7	66,5	64,0	61,5	59,0
Övrigt	231,4	233,0	231,6	233,0	233,0	233,0

Finansieringsbudget

Mnkr	Bokslut 2017	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	92,2	57,5	44,1	64,9	57,9
Justering för avskrivningar	100,6	97,0	110,6	118,7	143,3
Justering för förändring av avsättningar	9,6	-1,7	-4,1	-4,1	-1,5
Justering för övriga poster	-0,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	201,5	152,8	150,6	179,5	199,7
Den löpande verksamheten					
+/- Minskning/ökning lager	-45,8	-67,0	-15,0	-10,0	20,0
+/- Minskning/ökning kortfristiga fordringar	-20,1	10,9	-1,9	-1,9	-1,9
+/- Ökning/minskning övriga kortfristiga skulder	13,7	79,9	-35,2	-3,2	-32,2
Kassaflöde från den löpande verksamheten	149,3	176,6	98,5	164,4	185,6
Investeringsverksamheten					
Investeringar i fastigheter och inventarier	-262,3	-423,1	-509,6	-529,2	-302,4
Försäljning av fastigheter och inventarier	2,9	0,8	0,0	0,0	0,0
+/- Ökning/minskning av övriga finansiella anläggningstillgångar	-11,5	-148,7	-402,0	-279,0	-321,0
Ökning kortfristiga finansiella placeringar	14,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-256,4	-571,0	-813,1	-808,2	-623,4
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna långfristiga lån	11,5	398,2	817,1	646,8	440,8
Amortering långfristiga lån	-2,7	-3,8	-3,0	-3,0	-3,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	8,8	394,4	814,1	643,8	437,8
Årets kassaflöde	-98,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	98,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
+/- Ökning/minskning av kassa och bank	98,3	0,0	0,0	0,0	0,0

Investeringsplan 2019-2023

Förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning

För satsningar inom förskola, grundskola, gymnasium och vuxenutbildning har 1 341 mnkr avsatts under planperioden. 2017 fastställde barn- och utbildningsnämnden ett långsiktigt lokalprogram för grundskola, förskola, gymnasium och vuxenutbildning. Programmet uppdateras varje år. Lokalprogrammet utgår från kommunens befolkningsprognos och att alla skolor ska organiseras så att de innefattar förskoleklass till årskurs 6 (F-6), alternativt förskoleklass till årskurs 9 (F-9). Detta lokalprogram ligger till grund för de investeringar som finns upptagna i investeringsplanen.

På Tröingeberg planeras en ny grundskola som ska innefatta årskurs F-9. Det pågår en utredning som ska visa hur centrumskolorna kan anpassas till ökat antal elever, F-6-organisation samt en centrumnära placering av grundsärskolan. Hjortsbergsskolan, Långavekas skolan och Slöingeskolan anpassas för ökade volymer samt övergång till en F-6-organisation. Det finns även 30 mnkr avsatta för att anpassa övriga F-5-skolor för att kunna ta emot även årskurs 6. Tångaskolans kök och matsal renoveras och utökas och det pågår ventilationsåtgärder samt en extra satsning på fastighetsunderhåll av kommunens grundskolor.

Under planperioden planeras byggnation av flera nya förskolor på olika ställen i kommunen. Detta för att möta ett ökat antal barn, men även för att möjliggöra minskade barngrupper. Inom arenaområdet på Kristineslätt kommer Eldstadens förskola byggas. Förskolan kommer att ha åtta avdelningar och uppföras i ett plan. Förskolor kommer även byggas i Okome, Vessigebro, Tånga, Tröingeberg och Glommen.

Kunskaps- och kulturcentrum beräknas bli klart under 2020. Där ska gymnasium, bibliotek och kulturskola samordnas. Den del av gymnasieskolan som ligger bredvid Falkhallen kommer genomgå en omfattande renovering, och i samband med detta kommer byggnaden byggas ut, för att även inrymma vuxenutbildning. I slutet av planperioden finns medel avsatta för nytt kök och matsal på gymnasiet, samt en aktivitetshall för idrott.

Utöver inventarier i samband med ny- eller ombyggnad av lokaler, förfogar barn- och utbildningsnämnden över ett årligt anslag för bland annat verksamhetsanpassningar, inventarier och arbetsmiljöåtgärder.

Vård och omsorg

Inom socialnämndens område avsätts 39 mnkr till investeringar under planperioden. Under 2020 planeras för flytt och utökning av enpersonsboendestäder för psykiskt funktionsnedsatta. Under 2019 sker en samlokalisering av arbetsmarknadsavdelningen och stöd- och försörjningsenheten, och inventarier till de nya lokalerna budgeteras. Utbyggnad av det särskilda boendet på Solhaga sker i Fabos regi, och detta kommer ge 45 nya platser 2020. Medel för inventarier är avsatta. Under perioden sker en satsning på välfärdsteknologi och digitalisering inom äldreomsorgen och 12 mnkr finns avsatt för detta. Socialnämnden förfogar även över ett årligt anslag för inventarier, grundutrustning och hjälpmedel inom äldreomsorgen.

Kultur och fritid

För satsningar inom området för kultur och fritid är 87 mnkr avsatt under planperioden. En ny idrottshall i Glommen projekteras och planeras vara färdig 2020. 2019 färdigställs upprustning av friluftsteatern på Vallarna. Det satsas under perioden 13 mnkr på upprustning av lekplatser enligt kommunens program för utomhuslek. Inom detta projekt görs 2019 en extra satsning på Vallarnas lekplats som även kommer att utrustas med väderskydd. Medborgardialog kommer att genomföras inom projektet med upprustning av lekplatser.

En hundrastgård kommer att anläggas 2019 och det sker ett utbyte av sjuka träd i Havsbadsallén. Medel för inventarier till kunskaps- och kulturcentrum, samt till bibliotek och servicepunkt i Ätran, är avsatta. Filialbiblioteken i Ullared och Skogstorp kommer att utrustas med meröppet och därmed har samtliga biblioteksfilialer utökat sin service så att det finns möjlighet att utnyttja bibliotekens tjänster även när biblioteken är obemannade.

Det finns medel avsatta för utbyte av konstgräs på Kristineslätt, utbyte av kommunens två mobila bibliotek, strandstädningssmaskin samt ismaskin. Kultur- och fritidsnämnden förfogar även över ett årligt anslag för investeringar i bland annat konst, maskiner och fordon, reinvesteringar i anläggningar och bibliotek, med mera.

Infrastrukturella investeringar

För infrastrukturella investeringar har totalt 252 mnkr avsatts under perioden 2019-2023. Medel sätts av för iordningsställande av allmän platsmark inom ny detaljplan för kvarteren vid Strandbaden, för ombyggnad av delar av Holgersgatan, Nygatan samt korsningen Kveka-

torpsvägen och Sandgatan. En cirkulationsplats och en gång- och cykelvägtunnel planeras utmed väg 767 mellan Arvidstorpsrondellen och Tångarondellen. För att möta ett ökat behov av tillgänglighet och trafiksäkerhet i Kristineslättområdet, bland annat till följd av att en ny förskola ska byggas, budgeteras för en cirkulationsplats i korsningen Kristineslättallén och Skogsvägen.

För att öka standarden på våra lokalgator satsas extra medel på beläggningsunderhåll med 1 mnkr 2019 och därefter 5 mnkr årligen. Utökningen ingår i posten ”reinvestering gata”. En extra satsning sker även på att öka takten på utbyte av belysningsträstockar. Det innebär att alla trästockar kommer att vara utbytta inom åtta år. Extra medel satsas även på att byta ut vägmärken och gatunamnsskyltar.

Gång- och cykelvägar planeras mellan Falkenberg och Ullared (sträckan Vinberg-Ljungby) och det pågår en utbyggnad av Kattegattleden – bilfri cykelled längs Hallandskusten. Det planeras en utbyggnad av cykelinfrastruktur enligt kommunens cykelstrategi. Doktorspromenaden längs Ätran kommer att upprustas och Ätrands strandbankar stabiliseras under 2020 och 2021.

Under förutsättning att tillstånd beviljas kommer stationen att utrustas med kameraövervakning för att motverka skadegörelse, stölder och öka tryggheten. I

planen finns medel avsatta för omfattande reparationer av kajerna i Falkenbergs hamn. Det finns även ett årligt anslag gällande gator och vägar, gatubelysning, trafiksäkerhetsförbättrande åtgärder mm.

Övriga investeringar

Budget utökas för att installera solceller på kommunala byggnader vid om- och nybyggnad. Totalt budgeteras 9,4 mnkr på solceller fram till 2021. Det budgeteras för åtgärder i Stadshuset, bland annat för ventilation, förtätning samt teknisk utrustning i kommunfullmäktigesalen och kommunstyrelsensalen. Projektet med satsningar i centrum förlängs och 2 mnkr årligen är avsatta till och med 2020. Medel för satsningar i lokalsamhällen och Ullared finns avsatta i driftsbudgeten på kultur- fritids- och tekniknämnden. Det budgeteras för att byta ut och fräscha upp offentliga toalettbyggnader längs kusten, samt för 14 nya toaletter inom Strandbadområdet.

23 mnkr avsätts årligen till fastighetsunderhåll och en extra satsning sker under 2019 och 2020, då anslaget utökas till 30 mnkr per år. Under perioden sker även en extra satsning på fastighetsunderhåll av kommunens grundskolor med cirka 10 mnkr per år fram till 2021. Medel sätts av bland annat för arkivlokaler, e-arkiv samt för fler laddstolpar till kommunens elbilar. Hertings Kraftverk genomgår en större renovering som beräknas vara klar 2020.

Ansv. nämnd	Investeringsplan 2019-2023, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Förskola, grundskola, gymnasium, vuxenutbildning							
	Grundskola							
Kftn	Tröingebergsskolan, årkurs F-9	335 000	5 000	5 000	5 000	70 000	150 000	100 000
Kftn	Hjortsbergsskolan, om/tillbyggnad	37 000	2 000	23 000	12 000			
Kftn	Långavekaskolan, om/tillbyggnad	29 300	1 000	17 300	11 000			
Kftn	Slöingeskolan, om/tillbyggnad	29 300	1 300	18 000	10 000			
Kftn	Tångaskolan, ombyggnad kök och matsal	32 000	2 500	20 000	9 500			
Kftn	Lokalanpassningar, F6-organisation	30 000	6 000	19 000	5 000			
Kftn	Ventilationsåtgärder, grundskolor	112 400	58 000	15 000	10 000	29 400		
Kftn	Fastighetsunderhåll, grundskolor	52 000	21 400	10 200	10 200	10 200		
	Förskola							
Kftn	Okome förskola	27 000	1 000	16 000	10 000			
Kftn	Eldstadens förskola	65 000		10 000	35 000	20 000		
Kftn	Tånga förskola	35 000		10 000	20 000	5 000		
Kftn	Vessigebro förskola	17 000		5 000	7 000	5 000		
Kftn	Vinbergs nya förskola	15 000			3 000	12 000		
Kftn	Tröingebergs nya förskola	45 000				15 000	30 000	
Kftn	Långaveka förskola	35 000					10 000	25 000

Ansv. nämnd	Investeringsplan 2019-2023, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gymnasium och vuxenutbildning								
Kftn	Kunskaps- och kulturcentrum, inkl ombyggnad hus 3	385 700	115 000	135 000	130 000	5 700		
Kftn	Vuxenutbildningen	60 000		10 000	30 000	20 000		
Kftn	Aktivitetshall för idrott, gymnasiet	30 000					10 000	20 000
Kftn	Kök och matsal, gymnasiet	80 000					30 000	50 000
Övrigt inom förskola, grundskola, gymnasium								
Bun	Investeringar barn- och utbildningsnämnden, årligt anslag			12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Bun	Inventarier, skolor och förskolor	39 300		7 100	15 900	3 000	2 400	10 900
Svn	Inventarier, kök i skolor och förskolor	3 000			1 200	600	500	700
Summa förskola, grundskola, gymnasium				332 600	336 800	207 900	244 900	218 600
Vård och omsorg								
Kftn	Flytt och utökning av enpersonsbostäder	9 400	400	500	8 500			
Sn	Inventarier arbetsmarknadsavd/stöd och försörjning	2 000		2 000				
Sn	Inventarier, särskilt boende, Solhaga	3 500			3 500			
Svn	Inventarier, kök särskilt boende, Solhaga	400			400			
Sn	Investeringar välfärdsteknologi	12 000		6 000	6 000			
Sn	Investeringar socialnämnden, årligt anslag			2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Summa vård och omsorg				11 000	20 900	2 500	2 500	2 500
Kultur och fritid								
Kftn	Glommens idrottshall	27 000	1 000	10 000	16 000			
Kftn	Upprustning av lekplatser	13 000		6 000	2 500	2 500	2 000	
Kftn	Friluftsteatern Vallarna	6 100	3 600	2 500				
Kftn	Havsbadshallén, utbyte träd	1 200	800	400				
Kftn	Hundrastgård	120		120				
Kftn	Inventarier, bibliotek Ätran	400		400				
Kftn	Inventarier, huvudbibliotek	6 500			6 500			
Kftn	Konstgräs Kristineslätt, utbyte	5 100			5 100			
Kftn	Mobilt biblioteksfordon, utbyte	4 600			1 600		3 000	
Kftn	Meröppet filialbibliotek i Ullared och Skogstorp	1 200			600	600		
Kftn	Strandstädningssmaskin, utbyte	1 000				1 000		
Kftn	Ismaskin, utbyte	1 200				1 200		
Kftn	Investeringar kultur och fritid, årligt anslag			5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Summa kultur och fritid				24 420	37 300	10 300	10 000	5 000
Infrastruktur								
Gator, vägar och cirkulationsplatser								
Kftn	Albertinas väg/Skrea stationsväg, ombyggnad	1 900		1 900				
Kftn	Holgersgatan mellan Arvidstorpsvägen och Nygatan, ombyggnad	8 600	3 000	5 600				
Kftn	Kv Strandbaden 3, utbyggnad allmän platsmark	25 700		7 400	18 300			
Kftn	Nygatan, ombyggnad	4 500		2 000	2 500			
Kftn	CPL och GC-tunnel väg 767/Petters väg/Kanslistvägen	3 900		500	3 400			
Kftn	CPL Kristineslättshallén/Skogsvägen	8 000		1 000	7 000			
Kftn	Korsningen Kvekatörpsvägen/Sandgatan, ombyggnad	2 300			200	2 100		

Budget 2019

Ansvarig nämnd	Investeringsplan 2019-2023, tkr	Projekt budget	Prognos tom 2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Infrastruktur fortsättning							
Kftn	Reinvestering gata inklusive beläggning			10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Kftn	Gatubelysning, utbyte trästolpar			4 000	2 500	2 500	2 500	2 500
Kftn	Reinvestering vägmärken och gatunamnsskyltar				500	500	500	500
	Gång- och cykelvägar							
Kftn	Kattegattleden, bilfri cykelled Hallandskusten	22 400	8 500	4 700	4 800	4 400		
Kftn	GC Falkenberg - Ullared (Vinberg -Bergagård), inkl bidrag	14 300		7 200	7 100			
Kftn	Utbyggn av GC-infrastruktur och cykelvägvisning i centrum	9 600	500	5 000	4 100			
Kftn	Utbyggnad enligt cykelstrategi, årligt anslag					5 000	5 000	5 000
Kftn	Stabilisering av Åtrans strandbankar	14 500			500	14 000		
Kftn	Doktorspromenaden, upprustning	7 300			7 300			
	Övrigt inom infrastruktur							
Kftn	Kameraövervakning Falkenbergs station	300		300				
Kftn	Utflyttning belysningscentraler	1 250	1 050	200				
Kftn	Falkenbergs hamn, underhåll kaj B	16 900	4 700	12 200				
Kftn	Falkenbergs hamn, underhåll kaj D	5 300			3 500	1 800		
Kftn	Investeringar infrastruktur, årligt anslag			9 200	8 200	8 200	8 200	8 200
	Summa infrastruktur			71 200	79 900	48 500	26 200	26 200
	Övriga investeringar							
Kftn	Solceller, kommunala byggnader	9 400	1 000	4 400	2 000	2 000		
Kftn	Stadshuset, förtätning och ventilationsåtgärder	14 000	500	5 500	4 000	4 000		
Kftn	Stadshuset, teknisk utrustning	400		400				
Kftn	Stadshuset, kontaktcenter	4 000		4 000				
Kftn	Satsningar i centrum	13 000	10 000	2 000	1 000			
Kftn	Offentliga toalettbyggnader	9 400	5 200	4 200				
Kftn	Offentliga toalettbyggnader, kvarteret Strandbaden	6 000		3 000	3 000			
Kftn	Fiberanslutningar, kommunala byggnader	1 200	900	300				
Ks	E-arkiv	2 500	500	2 000				
Ks	Arkivlokaler	800		800				
Svn	Laddstolpar till elbilar	2 000	1 400	600				
Kftn	Åtrans bibliotek och servicepunkt, renovering	500		500				
Ks	Hertings kraftverk	24 600	12 000	8 000	4 600			
Kftn	Dagvattenmagasin Glommen	4 000			4 000			
Kftn	Underhåll och hyresgästanpassning, Motorn 7	5 200		1 200	1 000	1 000	1 000	1 000
Kftn	Fastighetsunderhåll, årligt anslag			30 000	30 000	23 000	23 000	23 000
Kftn	Garantiarbeten fastigheter, årligt anslag			700	700	700	700	700
Svn	Kost- och städservice, årligt anslag			700	700	700	700	700
Svn	IT-investeringar, årligt anslag			1 200	2 400	900	900	900
Ks	Kommunstyrelsen, oförutsedda investeringar			500	500	500	500	500
Kftn	Kultur- fritids och tekniknämnd, oförutsedda investeringar			400	400	400	400	400
	Summa övriga investeringar			70 400	54 300	33 200	27 200	27 200
	Summa investeringar			509 620	529 200	302 400	310 800	279 500

Exploateringsplan 2019-2023

Exploateringsplan 2019 - 2023, tkr	Kalkyl projekt	-2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Exploatering, bostadsförsörjning							
Stafsinge villaby							
Utbetalningar	2 950	2 195	755				
Inbetalningar	-6 267	-6 267					
Nybygärde, Fajans							
Utbetalningar	2 880	2 411	469				
Inbetalningar	-8 490	-8 490					
Brunklövervägen, Skogstorp							
Utbetalningar	5 500	34		5 466			
Inbetalningar	-5 500				-5 500		
Hällinge, Tröingeberg							
Utbetalningar	1 400	1 084	316				
Inbetalningar	-3 162	-3 162					
Präсталiden, Källtorp							
Utbetalningar	5 500	4 557		943			
Inbetalningar	-12 300	-10 338		-1 962			
Gustavsberg, omr 26-27, Stafsinge							
Utbetalningar	20 000	-5 214	1 000	4 000			20 214
Inbetalningar	-27 000						-27 000
Rödplistervägen, skogstorp							
Utbetalningar	2 250	1 925	325				
Inbetalningar	-4 010	-4 010					
Kv Hjulet							
Utbetalningar	3 850	1 142		2 708			
Inbetalningar	-8 461	-8 461					
Nybyggarevägen, Morup							
Utbetalningar	2 600	1 972	300	328			
Inbetalningar	-3 850				-700	-700	-2 450
Slättenvägen							
Utbetalningar	4 200	2 078			2 122		
Inbetalningar	-6 000	-550	-1 400	-1 400	-1 400	-1 250	
Skrea 9:26 mfl, Skrea Stationsväg							
Utbetalningar	4 150	2 338	1 812				
Inbetalningar	-8 915	-8 915					
Skrea Lyckan							
Utbetalningar	30 000	11 121	4 000	13 000			1 879
Inbetalningar	-40 000	-125		-2 000	-18 000	-18 000	-1 875
Långaveka 3:20 MFL							
Utbetalningar	1 700	854	846				
Inbetalningar	-2 008	-2 008					
Skrea 2:39							
Utbetalningar	14 300	-3 234		17 534			
Inbetalningar	-13 200	-1 500		-11 700			
Skrea 6:64 (Skrea Skola)							
Utbetalningar	850	264			586		
Inbetalningar	-1 200	-700		-500			

Exploateringsplan 2019 - 2023, tkr	Kalkyl projekt	-2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Exploatering, bostadsförsörjning							
Kv Bacchus							
Utbetalningar	40 500	27 130	3 000	3 000	3 000	2 000	2 370
Inbetalningar	-40 500	-15 128		-7 000	-7 000	-7 000	-4 372
Skrea 4:7							
Utbetalningar	103	103					
Inbetalningar	-933	-933					
Kv Krispeln (Gymnasieskolan)							
Utbetalningar	65 433	6 200	5 000	15 000	15 000	24 233	
Inbetalningar	-64 259	-1 806			-10 000	-10 000	-42 453
Tånga Parkstad							
Utbetalningar	18 500	3 286	400	400	1 000	13 414	
Inbetalningar	-20 000		-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Stafsinge Kyrkby							
Utbetalningar	75 377	25 487	10 000		10 000		29 890
Inbetalningar	-96 811	-186	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-56 625
Hjortsberg Centrum							
Utbetalningar	1 200	15	1 185				
Inbetalningar	-1 200		-1 200				
Hansagård II, Skrea Strand							
Utbetalningar	19 000	5					18 995
Inbetalningar	-20 000						-20 000
Göteborgsvägen, Skogstorp							
Utbetalningar	5 250	252					4 998
Inbetalningar	-6 000						-6 000
Sjövisaren							
Utbetalningar	1 100	-1 000	2 100				
Inbetalningar	-1 861	-1 861					
Gjuteriet							
Utbetalningar	18 323	18 323					
Inbetalningar	-18 323						-18 323
Glommen Seafood							
Utbetalningar	10 400	10 400					
Inbetalningar	-10 400						-10 400
Växthuset							
Utbetalningar	8	8					
Inbetalningar	-8						-8
Dikaren							
Utbetalningar	130		130				
Inbetalningar	-130	-130					
Ullared 1:142 parkering							
Utbetalningar	400	11	200	189			
Inbetalningar	-400			-400			
Långaveka 4:1							
Utbetalningar	281	281					
Inbetalningar	-281						-281

Exploateringsplan 2019 - 2023, tkr	Kalkyl projekt	-2018	2019	2020	2021	2022	2023-
Exploatering, bostadsförsörjning							
Motorn							
Utbetalningar	18 348	18 348					
Inbetalningar	-18 348						-18 348
Stafsinge 10:14							
Utbetalningar	5 850	5 850					
Inbetalningar	-5 850						-5 850
Långaveka 1:17 Glommen skola							
Utbetalningar	335	335					
Inbetalningar	-335						-335
Töringe 7:19 Förskola							
Utbetalningar	16	16					
Inbetalningar	-16						-16
Strandbaden							
Utbetalningar	4 000	2	3 000	998			
Inbetalningar	-4 000		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Exploatering industrier							
Smedjeholms industriområde							
Utbetalningar	35 000	17 630	3 000	8 000		2 789	3 581
Inbetalningar	-45 000	-17 468	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-23 532
Falkenbergsmotet, norra							
Utbetalningar	80 000	59 727	10 000		5 000		5 273
Inbetalningar	-100 000	-6 738	-10 000	-10 000	-2 000	-2 000	-69 262
Vid Falkenberg Station							
Utbetalningar	15 000	13 418	300	1 282			
Inbetalningar	-19 000	-3 750	-2 000	-2 000			-11 250
Falkenbergsmotet, södra							
Utbetalningar	65 000	968	1 000	1 000	1 000	1 000	60 032
Inbetalningar	-75 000						-75 000
Netto exploateringsverksamhet	-117 334	127 796	18 538	20 886	-22 892	-11 514	-250 148
Exploateringsavgifter							
För Strandvägen							
Inbetalningar			-150	-150	-150	-150	
Markförvärv/markförsäljning							
Markförvärv, inlösen							
Utbetalningar			2 500	2 500	2 500	2 500	
Markförsäljning utöver exploateringsprojekt							
Inbetalningar			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
Netto mark- och exploateringsverksamhet			19 888	22 236	-21 542	-10 164	

Finansiell analys

Resultat (mnkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Årets resultat	92,2	39,1	57,5	44,1	64,9	57,9
Resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag (resultatmål)	3,8 %	1,6 %	2,3 %	1,7 %	2,5 %	2,1 %
Förändring av verksamhetens nettokostnader	7,0 %	2,6 %	4,1 %	2,5 %	2,4 %	3,5 %
Förändring av verksamhetens nettokostnader inkl. finansnetto	7,7 %	3,3 %	3,2 %	3,6 %	2,7 %	3,7 %
Förändring av skatter och generella statsbidrag	7,0 %	1,0 %	1,6 %	3,0 %	3,4 %	3,3 %

Kommunen har två finansiella mål, varav det ena resultatmålet anger att resultatandelen ska uppgå till 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag och det andra är att soliditeten ska uppgå till 30 %. Resultatmålet syftar till viss andel egenfinansiering av investeringarna och därmed reducera lånebehovet och minska ränterisken. Resultatmålet har under de senaste åren uppnåtts. Demografiutmaningen har tvingat fram effektiviseringar för att klara överskottsmålet utan skattehöjningar.

Resultat

På grund av demografiutmaningen vilken ger ökade kostnader beslutades 2018 att Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden skulle effektivisera 0,8 %, övriga nämnder skulle effektivisera 1,0 %. Dock fick verksamheterna först löneuppräknings enligt estimerade nivåer, prisuppräknings samt ersättning för volymer enligt beslutade resursfördelningsmodeller. Effektiviseringsprogrammen är något olika år för år, mer om detta i avsnitt "Nämndernas tilldelning".

Resultatandelen 2019 kommer att sjunka från 2,3 % enligt prognos 2018 till 1,7 % enligt budget 2019. Anledningen till att resultatandelen sjunker är framför allt på grund av att prognosen 2018, verksamhetens nettokostnader inklusive finansnetto, innehåller en utdelning från FEAB om 31 mnkr. I budgetperioden 2019-2021 är utdelning från FEAB budgeterad med 9 mnkr årligen. Under resterande del av planperioden beräknas resultatandelen ligga i linje med det finansiella mål som kommunen har. Se avsnitt "Nämndernas tilldelning".

Enligt ram 2020 kommer resultatandelen uppgå till 2,5 %. Verksamheterna fortsätter att växa med 2,4 %. Anledningen till att resultatmålet ökat något mellan budget 2019 och ram 2020 är att ett ettårigt extra effektiviseringsprogram inarbetats för att möta de ökade kostnaderna orsakade av den ökande försörjningskvoten. (Invånare < 20 år och > 64 år i förhållande till invånare i åldern 20-64 år). Se avsnitt "Nämndernas tilldelning".

Enligt plan 2021 kommer resultatandelen uppgå till 2,1 %. Även 2021 finns det effektiviseringsinslag. Se avsnitt "Nämndernas tilldelning".

Investeringar

Investeringsvolymen har under de senaste åren varit relativt hög. Enligt prognosen 2018 beräknas investeringarna uppgå till cirka 423 mnkr och investeringarna under planperioden 2019-2021 beräknas uppgå till totalt cirka 1 340 mnkr.

Självfinansieringsgraden anger hur mycket av investeringarna som kan finansieras via eget kassaflöde. Kassaflödet beräknas genom att årets resultat justeras upp med årets avskrivningar då dessa inte är likviditetspåverkande. Kommunens självfinansieringsgrad har under de senaste åren varit hög, men kommer i takt med att lånen ökar att bli lägre enligt prognosen 2018 fram till 2020.

Investeringar (mnkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Investeringar	262,3	457,7	423,1	509,6	529,2	302,4
Investeringsbidrag	-1,1	0,0	-1,5	0,0	0,0	0,0
Självfinansieringsgrad av investeringar	73,8 %	30,5 %	36,5 %	30,4 %	34,7 %	66,5 %

Soliditet

Soliditeten visar hur mycket av våra tillgångar (balansomslutningen) som finansierats via eget kapital. Ett av kommunens finansiella mål är att soliditeten ska uppgå till 30 %. För att få en mer rättvisande bild har soliditetsberäkningen justerats genom att de förmedlade lånen till dotterbolagen exkluderats samt att pensionskulden, vilken redovisas som ansvarsförbindelse, har inkluderats och minskat eget kapital. Soliditeten uppgår enligt prognosen 2018 till cirka 31 % och kommer att minska med 2,6 procentenheter under planperioden. Detta beror på att balansomslutningen ökat mer än eget kapital. Förändringen beror i huvudsak på två delar. Den ena är att det egna kassaflödet inte räcker till för att finansiera investeringarna vilket innebär nya externa lån, vilket försämrar soliditeten. Det andra är pensionsåtagandet före 1998, vilket redovisas som ansvarsförbindelse och klassificeras som skuld vid soliditetsberäkningen. Detta pensionsåtagande kommer att minska från cirka 811 mnkr till 0 mnkr under den kommande 30-årsperioden och kommer att påverka soliditeten positivt. De stora investeringarna och den ökade skuldsättningen väger över, vilket minskar soliditeten under planperioden.

Likviditet

Kassalikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt och förmågan att betala våra kortfristiga skulder. Kassalikviditeten uppgick i bokslutet 2017 och enligt prognos 2018 till 0 % och kommer att ligga på den nivån under planperioden, i praktiken så länge vi har negativa räntor. Detta innebär att kommunen kommer att utnyttja checkräkningskrediten i stället för att, som normalt, ha en viss likviditet. En konsekvens av negativa räntor är

att kostnaden för utnyttjad checkkredit är i nivå med, eller lägre, än den negativa inlåningsräntan som bankerna tar ut på banktillgodohavanden. För att bli av med överlikviditeten har kommunen amorterat 130 mnkr, vilket dessutom gav lägre räntekostnader. Kassalikviditeten kommer att vara på en låg nivå, vilket är normalt utifrån de villkor och förutsättningar som råder för tillfället med negativa räntor.

Balanslikviditeten visar vår förmåga att betala de kortfristiga skulderna med hjälp av omsättningstillgångarna och förutsätter att varulagret (exploateringsmarken) kan säljas. Balanslikviditeten uppgick i bokslutet 2017 till cirka 57 % och kommer enligt prognosen 2018 att minska till cirka 14 %. Detta beror på att kommunen utnyttjar checkräkningskrediten (kortfristig skuld) kraftigt istället för att ta externa banklån (långfristig skuld). Under planperioden kommer balanslikviditeten att stiga igen då utnyttjandet av checkräkningskrediten minskar kommande år.

Kommunalskatt

År 2008 höjdes skatten med 82 öre och 2012 genomfördes en skatteväxling med Regionen om 20 öre i samband med att ansvaret för kollektivtrafik övergick till dem. Efter detta har skattesatsen varit oförändrad. För att klara de framtida demografiska utmaningarna gjorde kommunen 2017 en långsiktig finansiell analys för att utreda hur demografikutvecklingen kommer att påverka kommunens ekonomi i framtiden. Denna visade att gapet mellan intäkter och kostnader växer. Demografiförändringarna, och stora investeringar som följd, ställer krav på förändring och optimering av kommunens verksam-

Soliditet (%)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
---------------	--------------	-------------	--------------	-------------	----------	-----------

Soliditeten inkl. pensionsförpliktelsen, exkl. förmedlade lån

33,3 %   30,3 %   31,0 %   29,0 %   27,7 %   28,4 %

Likviditet (%)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
----------------	--------------	-------------	--------------	-------------	----------	-----------

Kassalikviditet

0,0 %   17,2 %   0,0 %   0,0 %   0,0 %   0,0 %

Balanslikviditet

56,9 %   69,9 %   14,3 %   64,8 %   67,0 %   67,6 %

Kommunalskatt (%)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
-------------------	--------------	-------------	--------------	-------------	----------	-----------

Falkenbergs kommun

21,1   21,1   21,1   21,1   21,1   21,1

Riket

20,8   20,8   20,8   -   -   -

Räntor och lån (mnkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Genomsnittsränta kommunens lån inkl. swapar	2,86 %	2,11 %	-	1,76 %	1,94 %	2,07 %
Genomsnittsränta förmedlade lån exkl swapar	-	0,73 %	-	0,61 %	1,11 %	1,58 %
Lånevolym kommunen	205,4	605,2	455,9	868,5	1 233,8	1 351,1
Lånevolym förmedlade lån	1 567,4	1 602,0	1 507,0	1 909,0	2 188,0	2 509,0

heter. Under planperioden kommer nämnderna få göra anpassningar i sina verksamheter för att minska sina kostnader. Någon skattehöjning är inte planerad under planperioden.

Räntor och lån

För att de kommunala bolagen ska få bra räntevillkor agerar kommunen internbank åt dem. Utöver detta säkerställs lånens räntebindningstid genom ränteswapar. Räntan kan skilja mellan perioderna och mellan bolagen och kommunen då dessa upptagits vid olika tillfällen och enligt de villkor som gällde vid avtalstecknandet. För kommunen beräknas att räntan blir lägre under planperioden, än tidigare, då gamla swapavtal kommer att löpa ut och nya tecknas med bättre villkor.

De förmedlade lånen kommer att öka med cirka 1 mdkr under planperioden och det är Falkenbergs Bostads AB som står för det största lånebehovet (cirka 700 mnkr) under denna period. Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB och Falkenberg Energi AB har vardera ett lånebehov om cirka 150 mnkr under samma period. Räntor och swapar, avseende de förmedlade lånen, påverkar inte kommunens ekonomi mer än att en borgensavgift tas ut. Denna uppgår i budgeten till 0,45 %.

Under planperioden har kommunen ett lånebehov om ytterligare cirka 900 mnkr, med tyngdpunkten på 2019 och 2020. Det kraftigt ökade lånebehovet är en konsekvens av den investeringsnivå som planeras de närmsta tre åren (cirka 1 340 mnkr). Det som inte finansieras via eget kassaflöde kommer att finansieras via lån.

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser

Kommunen har sedan tidigare ingått borgen för Falkenbergs Stadshus AB, som är ett helägt holdingbolag. Borgensåtagandet kommer vara oförändrat under planperioden.

Kommunen har en ansvarsförbindelse avseende pensioner som uppstått före 1998 och som inte återfinns i balansräkningen. Denna ska enligt prognos uppgå till 811 mnkr i 2018 års bokslut. Förpliktelsen kommer succesivt minska till noll under de kommande 30 åren. Minskningen av denna förpliktelse påverkar soliditeten positivt då den beaktas i soliditetsberäkningen. Det finns en ansvarsförbindelse för finansiell leasing avseende vindkraftverken på Lövestaviken. Denna amorteras med cirka 2,5 mnkr per år. Kommunen har en förpliktelse att lösa den finansiella leasingen år 2025 till cirka 50 mnkr. Det kommer vid det tillfället att finnas behov av att uppta externa lån med samma belopp.

Borgensåtaganden och ansvarsförbindelser (mnkr)	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Borgensåtaganden						
Falkenbergs Stadshus AB	225	225	225	225	225	225
Övriga bostadsföretag	5,5	6,1	5,5	5,5	5,5	5,5
Övrigt	0,9	1,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Ansvarsförbindelse						
Pensionsförpliktelse (inkl löneskatt)	814,6	794,1	811	794,1	786,4	777,5
Finansiell leasing, vindkraft	68,6	65,7	66,5	64,0	61,5	59,0

Bolagens budget

Falkenbergs Stadshus AB - Koncernen

Koncernens budgeterade resultat efter finansiella poster för 2019 beräknas till 77,3 mnkr. För åren 2020 och 2021 budgeteras ett resultat efter finansiella poster till 73,3 mnkr respektive 65,4 mnkr.

Såväl intäkter som kostnader beräknas öka med cirka 1 % årligen.

Investeringarna för koncernen budgeteras till 548 mnkr år 2019, 552 mnkr år 2020 och 587 mnkr år 2021. Huvuddelen av investeringarna består av nyproduktion av bostäder, underhåll och utveckling av elnätet samt exploateringsinvesteringar. Sammanlagd investeringsvolym för koncernen beräknas uppgå till 1 687 mnkr under perioden.

Falkenbergs Stadshus AB

Bolaget är moderbolag i koncernen, och budgeterar med ett negativt resultat efter finansiella poster på 6,0 mnkr för 2019. För åren 2020 och 2021 budgeteras ett negativt resultat efter finansiella poster till 5,8 mnkr respektive 5,1 mnkr.

Falkenberg Energi AB

Bolaget budgeterar med ett resultat efter finansiella poster på 47,6 mnkr för 2019. För åren 2020 och 2021 är det budgeterade resultatet efter finansiella poster 42,8 mnkr respektive 35,9 mnkr.

Bolaget fortsätter med det arbetet som inleddes 2016 där en ny strategi arbetades fram. Fokus ligger på att bättre utnyttja intäktsramen som bolaget har att förhålla sig till, samtidigt som leveranskvaliteten till kunderna stärks. Fjärrvärmepriserna i Falkenberg är mycket konkurrenskraftiga och leveransvolymerna ökar med bibehållen lönsamhet. I syfte att säkerställa trygghet, ekonomisk stabilitet och långsiktighet i bolaget har långtidsplanen för elnät 2019-2036, fjärrvärmeplan 2019-2027 samt affärs- och verksamhetsplan och utvecklingsmål 2019 uppdaterats.

En rad omvärldsfaktorer påverkar verksamheten. Betydligt tuffare krav ställs i den nya förhandsregleringen för 2020-2023, vilket möjligen kan innebära sänkta elnätsavgifter. Andra politiska beslut avser reglering av anvisningspris och elhandlarcentrisk modell. Budgeten är även beroende av få elavbrott, väder, bränslepriser, hög tillgänglighet på flispannorna och konkurrenskraftiga el- och fjärrvärmepriser till kunderna.

Investeringarna budgeteras till 61 mnkr för 2019, till 82 mnkr för 2020 och 113 mnkr för 2021. Den stora ökningen mellan 2020 och 2021 beror bland annat på investering i en ny mottagningsstation.

Utdelningarna, koncernbidragen och de kommande investeringarna kommer att påverka soliditeten. Den beräknas att gå från 57 % 2019 till 48 % i slutet av 2021.

Falkenbergs Bostads AB

Bolaget budgeterar med ett resultat efter finansiella poster på 43,7 mnkr för 2019. För åren 2020 och 2021 är det budgeterade resultatet efter finansiella poster 44,7 mnkr respektive 43,3 mnkr.

Bostadsintäkterna beräknas öka 1,5 mnkr för 2019. Uthyrningen av Kv Svärdet 1, nyproduktion om 31 lägenheter och en lokal, är beräknad till hösten 2019 och ökar intäkterna. ROT-renoveringen av Herting medför dock ett hyresbortfall då Fabo måste tillhandahålla evakueringslägenheter samt hyresnedsättningar under renoveringen. Lokalavtalen justeras enligt avtalade index och 2019 estimeras ökningen till 2 %. Förvaltningsavtalet ändras till att primärt baseras på rörlig ersättning. Intäkterna beräknas ligga i nivå med den totala ersättningen 2018.

Underhållskostnaderna förväntas minska då dessa kommer ingå i större projekt och därmed kan aktiveras enligt regelverket för komponentavskrivning. Fastighetsavgiften följer tidigare års beräkningar. Dock sker en ny fastighetstaxering 2019, vilket kan justera avgiften. Personalkostnader beräknas öka med 2,3 %. Avskrivnings- och räntekostnaderna ökar i takt med att allt mer nyproduktion blir färdig samt påbörjas. Underhållskostnaderna för 2019 budgeteras till 32,2 mnkr varav 9,5 mnkr kostnadsförs. Den beräknade räntenivån på nyupplåning beräknas till 2 % och totalt beräknas räntekostnaderna uppgå till 36,6 mnkr inklusive nyupplåning och omläggning av swapar som löper ut. Räntabilitet på totalt kapital budgeteras till 4,1 % 2019 jämfört med ägardirektiven på 3 %. 2019 beräknas soliditeten till 26,5 % mot prognosen för 2018 på 28,5 %. Den minskade soliditeten är hänförlig till ökade investeringar under budgetåret 2019.

Investeringarna för 2019 budgeteras till 369,7 mnkr, varav 295 mnkr är hänförliga till sju olika nyproduktionsprojekt och 52 mnkr i två ROT-renoveringsprojekt. 2020 och 2021 budgeteras investeringsvolymen till 347 mnkr respektive 376 mnkr.

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Bolaget budgeterar med ett resultat efter finansiella poster och efter reglering mot kollektivet på 0,3 mnkr (-6,4 mnkr innan reglering) för 2019. Detta kan förklaras av ett budgeterat underskott för VA på 2,8 mnkr och ett budgeterat underskott för återvinning och avfall på 4,1 mnkr, vilket regleras mot den tidigare skuld som återfinns för respektive kollektiv. Återstående resultat på 0,5 mnkr avser övriga verksamheter. Åren 2020 och 2021 beräknas resultatet, efter finansiella poster och efter reglering mot kollektivet, till 0,3 mnkr.

Investeringarna för 2019 budgeteras till 117 mnkr, 2020 till 124 mnkr och 2021 till 98 mnkr. Arbetet på Ullareds vattenverk, Ullareds högreservoar fortsätter under 2019, likaså på Smedjeholms reningsverk sker fortsatt arbete genom renovering av två anläggningsdelar. Dessa projekt och exploatering av Stafsinge 3:6 och Efra By står för de tyngsta investeringarna.

Destination Falkenberg AB

Bolaget budgeterar ett negativt resultat efter finansiella poster på 8,2 mnkr för 2019. För åren 2020 budgeteras ett negativt resultat efter finansiella poster med 8,7 mnkr respektive 8,9 mnkr.

Fokus ligger på att öka intäkter, framförallt projektintäkter, men även att näringslivet mer aktivt är med och finansierar. Detta kommer att bli en stor utmaning. Bolaget ser att biljettprovisioner kommer fortsätta att minska under 2019 då allt fler handlar biljetter digitalt. Man kommer att fortsätta driva verksamheten mot bolagets strategiska mål; Falkenbergs kommun ska bli ännu attraktivare som besöksmål och vara en attraktiv kommun att bo, verka och leva i. Det innebär fortsatt satsning med olika projekt som attraherar bolagets målgrupper. Bland andra projekt planeras Falkenbergs Matdagar att genomföras igen år 2019. Utöver projektarbeten fortsätter arbetet med platsvarumärket.

Destination Falkenberg AB planerar att investera i ytterligare en digital skylt som förväntas driftsättas under hösten 2019. Den första digitala skylten driftsattes i maj 2018.

Falkenbergs Stadshus AB - Koncernen

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	654,8	638,2	646,1	671,2	698,6	721,4
Rörelsens kostnader	-459,2	-447,3	-439,0	-448,2	-458,8	-469,9
Avskrivningar	-89,1	-93,7	-90,6	-95,8	-107,2	-118,7
Rörelseresultat	106,5	97,2	116,5	127,2	132,6	132,8
Resultat vid försäljning av dotterföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-48,7	-50,9	-48,1	-49,9	-59,3	-67,4
Resultat efter finansiella poster	57,8	46,3	68,4	77,3	73,3	65,4
Skattkostnad	-13,0	-10,1	-5,7	-6,4	-5,8	-5,8
Årets resultat	44,8	36,2	62,7	70,9	67,5	59,6
Investeringar	114,3	429,3	235,8	548,0	552,3	587,1
Soliditet	20,6 %	18,8 %	21,2 %	18,4 %	16,0 %	16,0 %
Balansomslutning	2 529,5	2 762,5	2 557,9	3 036,6	3 726,5	3 913,5

Falkenbergs Stadshus AB

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	2,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsens kostnader	-3,8	-1,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	-0,9	-1,1	-0,1	-0,2	-0,2	-0,2
Intäkter från andelar i koncernföretag	31,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-6,5	-7,0	-6,9	-5,8	-5,6	-4,9
Resultat efter finansiella poster	23,6	-8,1	-7,0	-6,0	-5,8	-5,1
Bokslutsdispositioner	7,4	8,1	7,0	6,0	5,8	5,1
Skattkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	31,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Soliditet	32,8 %	27,4 %	28,7 %	26,8 %	25,4 %	24,0 %
Balansomslutning	625,5	634,1	609,5	653,3	687,9	728,3

Falkenberg Energi AB

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	212,9	199,7	211,8	234,2	236,3	239,0
Rörelsens kostnader	-153,3	-145,0	-149,0	-166,6	-169,8	-173,3
Avskrivningar	-17,4	-18,9	-18,0	-19,1	-21,9	-26,0
Rörelseresultat	42,2	35,8	44,8	48,5	44,6	39,7
Intäkter från andelar i koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-1,2	-1,1	-1,1	-0,9	-1,8	-3,8
Resultat efter finansiella poster	41,0	34,7	43,7	47,6	42,8	35,9
Bokslutsdispositioner	14,8	-13,6	-17,9	-19,2	-17,0	-10,1
Skattkostnad	-12,4	-4,7	-5,8	-6,4	-5,8	-5,8
Årets resultat	43,4	16,4	20,0	22,0	20,0	20,0
Investeringar	27,6	45,2	47,3	60,5	81,6	113,4
Soliditet	55,7 %	50,2 %	61,9 %	57,3 %	53,0 %	48,4 %
Balansomslutning	348,0	350,0	345,5	391,2	457,4	561,0

Falkenbergs Bostads AB

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	296,0	294,7	292,6	287,7	308,0	320,4
Rörelsens kostnader	-175,1	-172,4	-170,3	-159,0	-165,2	-170,3
Avskrivningar	-47,5	-49,1	-48,4	-48,4	-54,9	-59,3
Rörelseresultat	73,4	73,2	73,9	80,3	87,9	90,8
Intäkter från andelar i koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-35,1	-36,5	-34,5	-36,6	-43,2	-47,5
Resultat efter finansiella poster	38,3	36,7	39,4	43,7	44,7	43,3
Bokslutsdispositioner	-38,1	-37,0	-39,8	-43,7	-44,7	-43,3
Skattkostnad	-0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,1	-0,1	-0,3	0,0	0,0	0,0
Investeringar	86,3	242,5	101,2	369,7	347,0	376,0
Soliditet	27,1 %	25,7 %	28,5 %	26,5 %	24,6 %	22,8 %
Balansomslutning	1 703,2	1 891,3	1 716,9	1 967,4	2 250,2	2 567,8

Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	163,8	161,8	165,6	174,1	180,1	188,9
Rörelsens kostnader	-134,5	-130,9	-135,8	-139,2	-141,4	-144,6
Avskrivningar	-23,1	-24,5	-23,9	-28,1	-29,9	-32,9
Rörelseresultat	6,2	6,4	5,9	6,8	8,8	11,4
Intäkter från andelar i koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	-5,7	-6,1	-5,5	-6,5	-8,5	-11,1
Resultat efter finansiella poster	0,5	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Bokslutsdispositioner	-0,5	-0,3	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3
Skattkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	50,0	139,6	86,6	116,6	123,7	97,7
Soliditet	27,4 %	28,5 %	28,1 %	22,7 %	21,3 %	21,3 %
Balansomslutning	679,3	718,9	666,0	865,0	1 008,7	1 018,3

Destination Falkenberg AB

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Rörelsens intäkter	2,7	3,3	2,9	3,2	3,2	3,3
Rörelsens kostnader	-10,6	-10,9	-10,7	-11,1	-11,4	-11,7
Avskrivningar	-0,2	-0,4	-0,3	-0,3	-0,5	-0,5
Rörelseresultat	-8,1	-8,0	-8,1	-8,2	-8,7	-8,9
Intäkter från andelar i koncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räntenetto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansiella poster	-8,1	-8,0	-8,1	-8,2	-8,7	-8,9
Bokslutsdispositioner	8,1	8,0	8,1	8,2	8,7	8,9
Skattkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,3	1,3	0,1	1,3	0,0	0,0
Soliditet	0,5 %	0,5 %	1,0 %	1,2 %	1,6 %	1,7 %
Balansomslutning	9,6	10,7	10,3	11,4	11,5	11,3

Sammanställd budget för koncernen Falkenbergs kommun

Resultaträkning, kommunkoncernen

Mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Verksamhetens intäkter och kostnader	-2 061,5	-2 120,0	-2 176,6	-2 225,3	-2 257,3	-2 301,8
Avskrivningar och nedskrivningar	-190,5	-195,3	-196,6	-206,3	-225,7	-261,9
Verksamhetens nettokostnad	-2 252,0	-2 315,3	-2 373,2	-2 431,6	-2 483,0	-2 563,7
Skatteintäkter	1 818,0	1 872,5	1 875,5	1 936,1	1 993,7	2 070,1
Generella statsbidrag och utjämning	612,3	581,7	594,0	607,3	637,3	648,1
Finansiella intäkter	-4,5	15,9	4,8	19,4	33,1	49,0
Finansiella kostnader	-47,8	-70,3	-49,1	-69,5	-99,9	-128,8
Resultat efter finansiella poster	126,0	84,5	52,0	61,7	81,2	74,7
Uppskjuten skatt	-4,1	-10,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	-8,9	0,0	-5,7	-6,4	-5,8	-5,8
Årets resultat	113,0	74,4	46,2	55,3	75,4	68,9
Årets resultat exkl. jämförelse- störande poster	113,0	74,4	46,2	55,3	75,4	68,9

Balansräkning, kommunkoncernen

Tillgångar, mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1	0,0
Materiella anläggningstillgångar	4 327,7	5 020,3	4 690,2	5 528,6	6 413,4	6 969,0
Finansiella anläggningstillgångar	60,4	98,4	87,1	87,1	87,1	87,0
Summa anläggningstillgångar	4 388,4	5 118,9	4 777,6	5 615,9	6 500,6	7 056,0
Omsättningstillgångar						
Lager	130,0	83,2	195,6	215,1	229,3	201,3
Kortfristiga fordringar	295,2	242,1	264,4	253,2	257,5	308,6
Kassa och Bank	0,2	72,7	0,2	0,3	0,3	0,3
Summa omsättningstillgångar	425,4	398,0	460,2	468,6	487,1	510,2
Summa tillgångar	4 813,8	5 516,9	5 237,8	6 084,5	6 987,7	7 566,2

Eget kapital, avsättningar och skulder, mnkr	Bokslut 2017	Budget 2018	Prognos 2018	Budget 2019	Ram 2020	Plan 2021
Eget kapital						
Årets resultat	113,1	74,4	46,2	64,3	84,4	77,9
Ackumulerad resultatutjämningsreserv	227,0	245,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt eget kapital	1 644,8	1 699,1	2 018,9	2 060,0	2 140,6	2 236,3
Summa eget kapital	1 984,9	2 018,9	2 065,1	2 124,3	2 225,0	2 314,2
Avsättningar						
Pensioner och liknande förpliktelser	25,2	25,0	22,2	21,6	21,0	20,5
Övriga avsättningar	133,2	128,9	142,4	138,0	145,0	152,9
Summa avsättningar	158,4	153,9	164,6	159,6	166,0	173,4
Skulder						
Långfristiga skulder	1 957,3	2 683,2	2 274,4	3 058,3	3 628,8	4 363,6
Kortfristiga skulder	713,2	660,9	733,7	742,3	967,9	715,0
Summa skulder	2 670,5	3 344,1	3 008,1	3 800,6	4 596,7	5 078,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	4 813,8	5 516,9	5 237,8	6 084,5	6 987,7	7 566,2

Kontaktcenter: 0346-88 60 00
kontaktcenter@falkenberg.se
kommun.falkenberg.se

**Falkenbergs
kommun**